

مربیان تاریخ تیم ملی فوتبال ایران

در ابتدا به صورت لیست وار نگاهی به نام این مربیان می اندازیم :

۱- حسین صدقیانی	۱۳- پرویز دهداری	۲۵- مهدی مناجاتی
۲- دان گیل	۱۴- محمد رنجبر	۲۶- علی پروین
۳- مصطفی سلیمی	۱۵- فرانک اوفارل	۲۷- استانکو پابلو کویچ
۴- ادموند مایوفسکی	۱۶- حشمت مهاجرانی	۲۸- محمد مایلی کهن
۵- فرانس ساروش	۱۷- حسن حبیبی	۲۹- والدیر ویرا
۶- حسین فکری	۱۸- اصغر شرفی	۳۰- تومیسلاو ایویچ
۷- گئورگی سوچ	۱۹- پرویز ابوطالب	۳۱- جلال طالبی
۸- محمود بیاتی	۲۰- حسین آبشناسان	۳۲- منصور پور حیدری
۹- محمد بیاتی	۲۱- ناصر ابراهیمی	۳۳- ادمار براگا
۱۰- رایکوف	۲۲- محمود یآوری	۳۴- میروسلاو بلاژیچ
۱۱- داوود نصیری	۲۳- فریدون عسگرزاده	۳۵- همایون شاهرخی
۱۲- ایگورنتو	۲۴- رضا وطنخواه	۳۶- برانکو ایوانکوویچ

۱- مرموم حسین صدقیانی

مرحوم حسین صدقیانی ، اولین مربی تیم ملی فوتبال ایران و نخستین فوتبالیست ایرانی است که در تیمهای اروپایی بازی کرده است . پدرش حاجی رسول آقا از بازرگانان معروف آذربایجان بود و در دوران مشروطیت با خانواده خود به استانبول مهاجرت کرد صدقیانی ابتدا در تیم خردسالان فنر باغچه ترکیه رفت . ۳ سال برای این تیم بازی کرد و سپس برای ادامه تحصیل رهسپار اتریش شد . در ابتدا عضو تیم دوم راپید وین اتریش شد و بعد از مدتی بازی در این تیم در سال ۱۳۰۴ به ایران برگشت و در مشهد مقیم شد و در باشگاه فردوسی که کهن سال ترین کلوب ورزشی ایران بود بازی کرد . بعد از مدتی به تهران آمد و در تیم منتخب تهران که عازم باد کوبه بود عضویت پیدا کرد . بعد از بازگشت از بادکوبه یک بار دیگر به اروپا رفت و در این سفر به بلژیک رفت . او به مدت ۱۰ سال در تیم شارلروا بلژیک که یکی از ۱۰ باشگاه بزرگ بلژیک بود بازی کرد . او که سنتر فوروارد تیم شارلروا بود طی سالهای ۱۳۰۹ تا ۱۳۱۱ بهترین گلزن مسابقات فوتبال بلژیک شناخته شد . در سال ۱۹۳۳ که مسابقه فینال باشگاه های بلژیک بین شارلروا و تیم بروگسل در حضور ۶۰ هزار تماشاگر و آلبرت اول پادشاه بلژیک برگزار شد او با به ثمر رساندن ۳ گل عامل پیروزی و قهرمانی تیم خود شد .

صدقیانی در سال ۱۳۱۵ برای تماشای بازی های المپیک ۱۹۳۶ به برلین رفت و سپس به ایران مراجعت کرد . او در این هنگام ۳۴ ساله شده بود و به این علت که هنوز قدرت فوتبال داشت به عضویت تیم فوتبال طوفان درآمد . یک سال در این تیم بازی کرد و بعد در آن در تشکیلات انجمن ملی تربیت بدنی و پیش آهنگی که به تازگی به وجود آمده بود به عنوان مربی فوتبال مشغول خدمت شد .

در سال ۱۳۲۰ صدقیانی ۳۹ ساله در تیم ملی ایران که برای انجام دیدارهای دوستانه به افغانستان رفت سرمربی بود . تا سال ۱۳۲۹ به جز مقطعی کوتاه ، همواره سرمربی تیم ملی بود . از سال ۲۹ به بعد از تیم ملی کناره گیری کرد و فعالیت های خود را در دانشگاه متمرکز کرد با این حال از سال ۱۳۲۹ تا ۱۳۴۰ همواره در کنار تیم ملی فوتبال ایران بود و همواره یکی از ارکان انتخاب و رهبری در تیم ملی بود .

حضور حسین صدقیانی در فوتبال ایران از سال ۱۳۴۰ به بعد کم شد اما از سال ۱۳۵۱ به بعد با آمدن کامبیز آتابای به فدراسیون فوتبال نقش او دوباره پر رنگ شد . صدقیانی به حکم کامبیز آتابای از سال ۱۳۵۱ تا ۱۳۵۷ سرپرست تیم ملی فوتبال کشورمان شد .

آخرین حضور رسمی حسین صدقیانی در فوتبال ایران ، در سال ۱۳۵۷ و در مسابقات جام جهانی ۱۹۷۸ آرژانتین بود که تیم ملی ایران را سرپرستی کرد . صدقیانی در آذرماه سال ۱۳۶۱ بعد از آنکه چند سال از بیماری رنج می برد به رحمت خدا رفت و با مرگ او فوتبال ایران یکی از چهره های تابناک خود را از دست داد .

۲- دان گیبیل

دان گیبیل اولین مربی خارجی فوتبال ایران بود که در شهریور ۱۳۲۷ به دعوت رئیس وقت فدراسیون فوتبال دکتر علی کنی به ایران آمد . گیبیل برای مدت یک سال به استخدام فدراسیون فوتبال در آمد و با حقوق ماهیانه ۲ هزار تومان که در آن زمان حقوق قابل توجهی بود در ایران و تیم ملی مشغول به کار شد .

گیبیل برای تعلیم فوتبالیست های تیم ملی کلاسهایی را در امجدیه ترتیب داد و در این کلاس ها بازیکنان زیادی را با فوتبال پیشرفته اروپا آشنا کرد اما متاسفانه فوتبالیست های ایرانی آنطور که باید و شاید از وجود او استفاده نکردند و تمام مدت اقامت دان گیبیل در ایران مصروف بازیکنان تهران شد .

در مسابقات قهرمانی فوتبال کشور که در فروردین سال ۱۳۲۸ در شیراز برگزار شد تیم تهران با مربیگری او به عنوان قهرمانی رسید . همچنین تیم ملی فوتبال ایران تحت هدایت او در دیدار دوستانه ای که با تیم ملی افغانستان در تهران انجام داد با نتیجه ۴ بر صفر تیم ملی افغانستان را شکست داد . دان گیبیل در آبان سال ۱۳۲۸ بعد از پایان قراردادش با فدراسیون فوتبال ایران را ترک کرد .

دان گیبیل تنها سرمربی انگلیسی تاریخ فوتبال ایران بود و به جز او هیچ کس دیگری از انگلستان مربی تیم ملی فوتبال کشورمان نشد .

۳- مصطفی سلیمی

مصطفی سلیمی که بین سال های ۱۳۳۵ تا ۱۳۳۶ رئیس فدراسیون فوتبال کشورمان بود . سلیمی به جز مسئولیت ریاست فدراسیون فوتبال ، در مقاطعی دبیر فدراسیون فوتبال و سر مربی تیم ملی فوتبال کشورمان بود . او از سال ۱۳۲۹ تا ۱۳۳۱ سرمربی تیم ملی

فوتبال کشورمان شد با هدایت او تیم ملی فوتبال ایران در بازی های آسیایی ۱۹۵۱ دهلی نو قهرمان شد . به جز حضور در بازی های آسیایی ، در دیدار دوستانه ایران - پاکستان در سال ۱۳۳۱ سرمربی تیم ملی بود .

۴- ادموند مایوفسکی

ادموند مایوفسکی اتریشی در فروردین ماه سال ۱۳۳۵ هنگامی که دکتر علی کنی برای دومین بار رئیس فدراسیون فوتبال شد ، به سمت سرمربی تیم ملی ایران منصوب شد .

علی کنی که در دوره گذشته مدیریت خود در فدراسیون فوتبال دان گیبیل انگلیسی را برای مربیگری تیم ملی به استخدام فدراسیون فوتبال در آورده بود ، این بار ادموند مایوفسکی اهل اتریش را با مبلغی حقوق یکهزار مارک به ایران آمد .

ادموند مایوفسکی اتریشی با مبلغی حدود هزار مارک و مزایایی از قبیل مسکن و هزینه رفت و برگشت به کشورش به استخدام فدراسیون فوتبال در آمد . مایوفسکی از فوتبالیست های حزب اتریش بود که سابقه چند بازی در تیم ملی فوتبال اتریش را داشت و قبل از آمدن به ایران سال ها در اتریش و لهستان به مربیگری اشتغال داشت . ادموند مایوفسکی مدتی تیم های منتخب تهران ، منتخب مدارس و دانشگاه را تمرین داد و سپس با عزیمت به بعضی از شهرستانها کلاسهای را نیز برای مربیان و بازیکنان شهرستانی تشکیل داد .

در اردیبهشت ماه سال ۱۳۳۵ تیم منتخب تهران را برابر تیم ویکتوریا برلین که به تهران آمده بود رهبری کرد و در آبان ماه همان سال تیم منتخب تهران را در سفر به کشور شوروی همراهی کرد .

ادموند مایوفسکی یک سال و نیم در تهران بود ، اما به علت اختلافات در فدراسیون فوتبال و عوض شدن پیاپی روسای فدراسیون آنطور که باید و شاید از وجود او استفاده نشد و سرانجام در تابستان سال ۱۳۳۶ به دنبال روی کار آمدن حسین مبشر در فدراسیون فوتبال و استخدام فرانس ساروش مربی مجاری قرارداد مایوفسکی ۶ ماه زودتر از موعد مقرر لغو و او به کشور خودش برگشت .

۵- فرانس ساروش

در مردادماه سال ۱۳۳۶ همزمان با آغاز کار حسین مبشر به عنوان رئیس فدراسیون فوتبال ، فرانس ساروش مربی مجاری به استخدام فدراسیون فوتبال در آمد . ساروش در سال های قبل از جنگ جهانی دوم یکی از بزرگترین فوتبالیست های دنیا بود . او با پیراهن تیم ملی مجارستان به فینال مسابقات فوتبال جام جهانی ۱۹۳۸ راه یافته و عنوان دوم جهان را به دست آورده بود .

ساروش در تیم های اوئی پست و پرانسیلوانی مجارستان عضویت داشت با تیم پرانسیلوانی عنوان قهرمانی مسابقات فوتبال مجارستان را به دست آورد .

بعد از پایان جنگ جهانی دوم او به رومانی رفت و عضو تیم آراد شد و در سال ۱۹۴۸ به ایتالیا رفت و بازیکن تیم بولونیا شد . در سال ۱۹۴۹ همراه چند بازیکن مهاجر مجارستانی به آمریکای جنوبی رفت و مدت ۶ ماه در کشورهای برزیل ، اروگوئه ، کلمبیا و مجارستان چند بازی در این کشورها انجام داد . سپس به پرتغال عزیمت کرد و در تیم اسپوریتنگ لیسبون چند بازی انجام داد و سپس مربیگری را در باشگاه های پرتغالی آغاز کرد .

فرانس ساروش ، در سال ۱۹۵۳ به کشور شیلی رفت و مسابقات قهرمانی کشورهای آمریکای جنوبی را زیر نظر گرفت . سپس به قبرس رفت و یک سال مربی تیم های قبرس بود . او در این کشور باشگاه نپروکیلوپوس را به عنوان قهرمانی رساند سپس مربی تیم آرامنه سوریه شد . در سال ۱۹۵۶ او در ترکیه رهبری تیم فوتبال بشیکتاش را عهده دار شد و تا زمان آمدنش به ایران در ترکیه بود .

فرانس ساروش ۲ سال و نیم یعنی تا دیماه سال ۱۳۳۸ در ایران ماند . در این مدت تیم ملی ایران در ۲ صحنه سهم حضور یافت . ابتدا در بازی های آسیایی ۱۹۵۸ توکیو که تیم ملی کشورمان در این بازی ها صاحب ۲ شکست ناگوار مقابل اسرائیل و کره جنوبی شد و دیگری مسابقات فوتبال مقدماتی جام ملتهای آسیا در کرالای هندوستان که در سال ۱۹۵۹ برگزار شد . در مسابقات اخیر ، فرانس ساروش که متوجه شده بود تیم ملی گذشته ایران فرسوده و فرتوت شده است به جز ۵ نفر ، تمام یاران تیم ملی را تغییر داده و از وجود جوانان در ترکیب تیم بهره برد . ثمره این جوانگرایی برای فوتبال ملی ایران بسیار مفید بود چرا که تیم ملی با وجود این جوانگرایی در کرالای هندوستان صاحب نتایج نسبتاً موفق شد .

فرانس ساروش علاوه بر رهبری تیم ملی ایران ، با کلاس هایی که در شهرستانهای مختلف از جمله تهران ، تبریز، کرمان ، آبادان ، اصفهان و مشهد ترتیب داد فوتبالیست های زیادی را با اصول و فنون پیشرفته فوتبال آشنا کرد و به طور کلی خدماتش در مدت اقامت در ایران قابل توجه و مفید بود .

۶- حسین فکری

حسین فکری ، در اردیبهشت ماه سال ۱۳۴۱ در زمان ریاست حسین سروری در فدراسیون فوتبال سرمربی تیم ملی شد . او در این زمان ۳۹ ساله بود . فکری تا سال ۱۳۴۶ مربی تیم ملی ماند .

البته در سال ۱۳۴۵ گئورگی سوچ سرمربی تیم ملی بود و فکری در کنار او انجام وظیفه می کرد .

حسین فکری بازیکن تیم دارایی بود و از موسسان اصلی تیم تهرانجوان و اولین مربی این تیم به شمار می رفت او در سالهای پایانی دهه ۲۰ و ابتدای دهه ۳۰ عضو تیم ملی فوتبال و بازیکن تیم منتخب تهران بود . در سال ۱۳۲۹ که تیم ملی فوتبال به بازی های آسیایی ۱۹۵۱ دهلی نو رفت ، حسین فکری هم عضو این تیم بود .

حسین فکری در دوران مربیگری تیم ملی ایران ، نتایج خوبی کسب کرد و در واقع اولین افتخارات تاریخ فوتبال ایران با وجود او شکل گرفت . در سال ۱۳۴۳ تیم ملی فوتبال کشورمان تحت هدایت حسین فکری به مسابقات المپیک ۱۹۶۴ توکیو صعود کرد و یک سال بعد تیم ملی فوتبال کشورمان در مسابقات فوتبال جام عمران منطقه ای به عنوان قهرمانی رسید .

از سال ۱۳۴۶ به بعد حسین فکری رسماً از فوتبال ملی ایران دور شد اما کماکان در باشگاههای مختلف از جمله تهرانجوان ، تراکتورسازی تبریز ، سرخه حصار ، پرسپولیس ، ماشین سازی تبریز مرصاد شیراز ، آدنیس مشهد و مربیگری کرد و در مرداد ماه سال ۱۳۸۲ در ۸۲ سالگی درگذشت .

۷- گئورگی سوچ

گئورگی سوچ یکی از بزرگترین مربیانی بوده که تا بحال به کشورمان سفر کرده است . او از اسفند ماه سال ۴۴ کارش را در ایران شروع کرد و اگر تغییرات در فدراسیون فوتبال صورت نمی گرفت سوچ مجاری که به مستر سوچ معروف بود سالها در ایران به فعالیت می پرداخت .

سوچ یکی از بزرگترین سنتر هافبکهای تاریخ فوتبال مجارستان بوده است . طی سالهای ۱۹۳۰ تا ۱۹۴۰ او با تیم معروف اوژپشت ۳ بار به عنوان قهرمانی در مسابقات مجارستان رسید . گئورگی سوچ در تیم ملی فوتبال مجارستان هم بازی میکرد . او در جام های جهانی ۱۹۳۴ و ۱۹۳۸ با تیم ملی مجارستان در مسابقات حاضر بود . در جام جهانی ۱۹۳۸ مجارستان به فینال رسید و با شکست از ایتالیا به عنوان دوم جهان رسید . جالب است بدانید که در این تیم ۲ بازیکن حضور داشتند که بعد ها به عنوان سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان رسیدند . این ۲ گئورگی سوچ و فرانس ساروش بودند .

سوچ بعد از پایان دوران بازیگری به مربیگری روی آورد و البته در این عرصه موفقیت های زیادی را هم نصیب خود کرد او با گذراندن دورههای مربیگری در آن زمان ، به عنوان شایسته ای در بین مربیان مجاری رسید . نکته جالب در کارنامه مربیگری او این بود که در مدت ۱۰ سالی که به رهبری تیم های معروفی چون شالگوتاریان ، دوروگ ، سگر و ابرتسن رسید توانست این تیم ها را قهرمان مجارستان کند . مهمترین فراز حضور گئورگی سوچ در ایران ، شرکت تیم ملی فوتبال ایران در بازی های آسیایی ۱۹۶۶ بانکوک بود در این مسابقات تیم ملی فوتبال کشورمان به عنوان دوم بازی ها دست یافت و موفق شد قدرتمندترین تیم این رقابت ها یعنی تیم ملی فوتبال ژاپن را شکست دهد ضمن آنکه در سال ۱۳۴۵ تیم ملی به جز شرکت در بازی های آسیایی بانکوک یک سفر اروپایی هم داشت . در این سفر ، تیم ملی ایران هفت بازی در کشور های شوروی ، مجارستان و رومانی برگزار کرد و در این ۷ بازی صاحب ۲برد ، ۲ تساوی و ۳ باخت شد .

گئورگی سوچ علاوه براین در مدت اقامتش به چند شهرستان ایران هم سفر کرد و در آنجا فوتبالیست های ایرانی را تعلیم و تمرین داد و در اوایل سال ۱۳۴۶ با پایان گرفتن قراردادش با فدراسیون فوتبال ایران را ترک کرد .

۸- محمود بیاتی

یکی از مربیان تیم ملی فوتبال ایران است که طی دو دوره رهبری این تیم را بر عهده داشته است .

محمود بیاتی متولد سال ۱۳۰۷ است و در دوران تحصیل در دبیرستان کاپیتان تیم کلنی آموزشگاه های تهران بود و سپس به عضویت تیم منتخب تهران درآمد . در سال ۱۳۲۹ وقتی تیم ملی ایران به ترکیه سفر کرد او به عضویت این تیم درآمد . قبل از آن در هنگام سفر تیم ملی فوتبال افغانستان به ایران او با پیراهن تیم منتخب دانشگاه های تهران روبروی تیم ملی این کشور قرار گرفت .

بیاتی با تیم ملی فوتبال در بازی های آسیایی ۱۹۵۱ دهلی نو شرکت کرد و همبازی مردانی چون حسین فکری ، مسعود برومند ، محمود شکیبی ، امیر آقاحسینی و شد . او تا زمان بازی های آسیایی ۱۹۵۸ توکیو وقتی ۳۰ ساله شده بود پیراهن تیم ملی فوتبال را برتن داشت .

تجربه مربیگری بیاتی در فوتبال ایران از تیم تاج سابق آغاز می شود او مدتی مسئولیت مربیگری این تیم را بر عهده داشت . سپس صاحب عنوان مسئولیت سرمربیگری تیم ملی ارتش شد ، هر چند مدتی را هم به عنوان بازیکن در این تیم انجام وظیفه کرده بود .

محمود بیاتی در فروردین ماه سال ۱۳۴۷ و در آستانه مسابقات جام ملت های آسیا که در تهران برگزار می شد به حکم مصطفی مکرری رئیس تازه فدراسیون فوتبال به مسئولیت سرمربیگری تیم ملی فوتبال منصوب شد . در این مسابقات ایران بسیار خوب کار کرد و با برتری قابل ملاحظه برای نخستین بار صاحب عنوان قهرمانی در قاره شد .

افتخاری که برای همیشه به نام محمود بیاتی نوشته می شود در این مسابقات ایران طی چهار دوره متوالی تیم های تایوان، برمه، هنگ کنگ و رژیم اشغالگر قدس را شکست داد و قهرمان مطلق این رقابت ها شد اما بعد از مسابقات جام ملت های آسیا ، محمود بیاتی به خاطر گرفتاری های شغلی و همچنین آمدن رایکوف مربی اهل یوگسلاو از مربیگری تیم ملی ایران کناره گرفت اما خاطره شیرین دوران کوتاه حضورش در تیم ملی باعث شد که در تیر ماه سال ۱۳۵۱ باردیگر سرمربی تیم ملی شود .

در تیرماه سال ۵۱ کامبیز آتابای رئیس فدراسیون فوتبال شد. او، محمود بیاتی ۴۴ ساله را بعد از ۴ سال بار دیگر به سمت سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان منصوب کرد.

این بار برنامه بیاتی سنگین تر بود او ابتدا سرمربی تیم ملی در مسابقات فوتبال المپیک ۱۹۷۲ مونیخ بود در این مسابقات تیم ملی فوتبال ۲ شکست سنگین مقابل تیم های ملی مجارستان و دانمارک داشت اما در آخرین بازی تیم ملی فوتبال کشورمان تیم المپیک برزیل را با نتیجه یک- صفر شکست داد و صاحب یکی از بهترین نتایج خود شد.

تیم ملی با وجود محمود بیاتی در سال ۱۳۵۲ در مسابقات مقدماتی جام جهانی ۱۹۷۴ آلمان به میدان رفت در این مسابقات بعد از موفقیت در دور اول رقابت ها، مقابل روسیه، کره شمالی و کویت موفق بودیم اما در دور دوم مقابل تیم ملی فوتبال استرالیا ناکام ماندیم و از حضور در جام جهانی باز ماندیم از آن به بعد تا سال ۵۷ محمود بیاتی همواره در سمت مشاور تیم ملی فوتبال انجام وظیفه کرد.

۹- محمد بیاتی

خانواده بیاتی در فوتبال ایران تنها خانواده ای هستند که ۲ نفر را در مقاطع مختلف در راس هدایت تیم ملی بزرگسالان داشته اند. البته در خانواده معینی، فریدون و مسعود هم در مقطعی مربی تیم های ملی بوده اند. مسعود مربی تیم ملی بزرگسالان و فریدون معینی مربی تیم ملی امید بودند ولی محمود و محمد بیاتی هر ۲ در تیم ملی بزرگسالان فعالیت داشتند. محمد بیاتی برادر کوچکتر محمود بیاتی و از دروازه بانهای به نام و خوب فوتبال ایران بود. او در سال ۱۳۳۷ با تیم ملی در مسابقات آسیایی ۱۹۵۸ توکیو شرکت کرد و متحمل آن شکست سنگین و تاریخ ساز فوتبال ایران شد. او سپس همراه تیم ملی در مسابقات مقدماتی جام ملت های ۱۹۶۰ آسیا در کرالای هندوستان شرکت کرد. دروازه بان بزرگ تیم تاج سپس همراه تیم ملی به مسابقات المپیک ۱۹۹۴ توکیو اعزام شد. این در حالی بود که در این مقطع صاحب سن و سالی شده بود و پیرتر از حد نصاب حضور در تیم ملی به نظر می آمد!!!!!!

بهر حال محمد بیاتی، قبل از رسیدن به ۴۰ سالگی مربی تیم ملی فوتبال کشورمان شد. او در تابستان سال ۱۳۴۹ برای مدت کوتاهی مربی تیم ملی بود و اتفاقاً در زمان او، ایران

صاحب یک افتخار بزرگ یعنی کسب عنوان قهرمانی در چهارمین دوره مسابقات فوتبال جام عمران منطقه ای شد. جامی که قبلاً تنها یکبار موفق به تصاحب آن شده بودیم.

در این مسابقات ایران با یک پیروزی پرگل تیم ملی فوتبال پاکستان را از سد راه برداشت و برابر ترکیه هم به تساوی رسید. بعد از این مسابقات بود که بیاتی کوچک از هدایت تیم ملی فوتبال کنار رفت و مسئولیت هدایت فنی تیم ملی بعد از او بر عهده ایگورنتو، کاپیتان سابق تیم ملی شوروی گذاشته شد. از سال ۱۳۴۹ به بعد، محمد بیاتی دیگر هیچ گاه و در هیچ یک از سطوح فوتبال ایران مربیگری نکرد.

۱۰- رایکوف

بدون هیچ تردیدی، رایکوف را باید تاثیرگذارترین مربی تاریخ فوتبال ایران دانست. مردی که نزدیک به ۱۰ سال در ایران بود با اعتقادی که به جوانگرایی داشت ستارگان بسیاری را به فوتبال ایران معرفی کرد.

مربی یوگسلاو فوتبال ایران در تابستان سال ۱۳۴۷ با دعوت مصطفی مکرری رئیس وقت فدراسیون به ایران آمد و به طور همزمان هدایت تیم های ملی جوانان و بزرگسالان کشورمان را بر عهده گرفت. رایکوف ۲ سال در این مسئولیت انجام وظیفه کرد. در این مدت او با تیم های بزرگسالان در مسافرت دوستانه به شوروی جام دوستی تهران در اسفند سال ۱۳۴۷ و بالاخره سومین دوره جام عمران منطقه ای در سال ۱۳۴۸ همراه بود.

اعتقاد بسیار او بر روی استفاده از جوانان باعث شد که نفراتی مثل ناصر حجازی و غلامحسین مظلومی در سنین قبل از ۲۰ سال راهی تیم ملی فوتبال بزرگسالان شوند. در همین مدت رایکوف سرمربی تیم ملی جوانان هم بود و این تیم در مسابقات جوانان آسیا در سالهای ۱۹۶۹ و ۱۹۷۰ شرکت کرد اما راه به جایی نبرد.

رایکوف از جمله بازیکنان معروف و با کلاس تیم ملی یوگسلاوی سابق بود که در باشگاه ودی وودنیا این کشور بازی می کرد. وی عضو تیم ملی یوگسلاوی سابق بود و به علت دید عالی و وسعت دانش خود به عنوان مشاور مربی تیم ملی کشورش نیز برگزیده شد.

در ۲۷ سالگی او به سوئیس رفت و چند سال به عنوان بازیکن و مربی در این کشور اقامت داشت. سپس به یوگسلاوی برگشت و با تیم خودش صاحب موفقیت هایی در فوتبال

یوگسلاوی شد. بعد از آن بود که رایکوف رسماً به ایران آمد و هدایت همزمان تیمهای ملی بزرگسالان و جوانان کشورمان را بر عهده گرفت. اما بعد از پایان مهلت قراردادش با فدراسیون فوتبال ایران تمایلی برای تمدید قرارداد بین او و فدراسیون وجود نداشت.

تیم تاج سابق از این فرصت بهترین بهره را برد و او را بلافاصله به سمت سرمربی خود مشغول به کار کرد. رایکوف با حضور در تیم تاج، تحولی شگرف را در این تیم به وجود آورد و ضمن قهرمان ساختن این تیم در مسابقات جام باشگاههای آسیا و لیگ ایران جوانانی مثل مسعود مزدهی، ناصر حجازی، غلامحسین مظلومی، جوادفراب، حسن روشن، جواداله وردی و را به تیم تاج سابق آورد. او تا سال ۱۳۵۵ به فعالیت خود در تیم تاج ادامه داد و طی این مدت جوانان بسیاری را در سطح بالای فوتبال ایران مطرح کرد. در سال ۱۳۵۳ بار دیگر با تاج قهرمان لیگ ایران شد. این بار او جام دوم تخت جمشید را فتح کرد. به جز یک قهرمانی در آسیا و ۲ قهرمانی در لیگ ایران او با استقلال قهرمانی در مسابقات باشگاههای تهران قهرمانی در مسابقات فوتبال جام اتحاد باشگاهها و مقام سومی در مسابقات جام باشگاههای آسیا را تجربه کرد. در سال ۵۵ و بعد از کنار رفتن از مسئولیت هدایت تیم فوتبال تاج سابق مسئولیت هدایت تیم فوتبال سپاهان اصفهان را بر عهده گرفت و تا پایان دوران حضورش در ایران که سال ۵۷ بود مسئولیت مربیگری تیم سپاهان را عهده دار بود.

۱۱- داوود نصیری

داوود نصیری، یکی از پیشگامان داوری در فوتبال ایران است اما جای تعجب ندارد که این داور بین المللی در ۲ سال سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان بوده است. طی سال های ۱۳۴۷ و ۱۳۴۹ از مقطعی که محمود بیاتی از هدایت تیم ملی فوتبال کنار رفت داوود نصیری مسئولیت سر مربیگری تیم را بر عهده گرفت و به مدت ۲ سال تمام این سمت را حفظ کرد.

در این مدت بار عملی هدایت فنی تیم ملی بر دوش رایکوف و محمد بیاتی بود اما این اولین مقطعی بود که طی آن، سرمربی بر امور فنی تیم ملی فقط نقش نظارت داشت. در بین سالهای ۴۷ تا ۴۹ او در مسافرتها و مسابقات مختلف تیم ملی، مسئولیت سر مربیگری تیم را حفظ کرد.

داوود نصیری را می توان مرد همه فن حریف ورزش نام برد چرا که در اکثر رشته های ورزشی صاحب تجربه و نظر بوده است . او در زمینه های مختلف کتب متعددی را هم به چاپ رسانده است . او در جوانی همراه سایر ورزشها ، فوتبال هم بازی می کرد در سال ۱۳۲۳ در مسابقاتی که بین ۲ تیم از نظامیان شوروی و انگلستان و ۲ تیم طوفان و دارایی در تهران برگزار شد ، او در تیم دارایی عضویت داشت و مدافع این تیم بود بعدها اما به کار مربیگری و داوری پرداخت و به عنوان داور بین المللی شناخته شد و در میدانهای بسیاری مسابقات مهمی را قضاوت کرد . در دورانی که داوود نصیری سمت سرمربی تیم ملی فوتبال را داشت این تیم را در جام بین المللی دوستی در تهران ، جام عمران منطقه ای در آنکارا و تهران و همچنین سه سفر به شوروی همراهی کرد و بالاخره در آبان ماه سال ۱۳۴۹ از مسئولیت خویش استعفا کرد و جای خود را در آستانه بازیهای آسیایی ۱۹۷۰ بانکوک به ایگورنتو داد .

۱۷- ایگورنتو

ایگورنتو مربی اهل شوروی سابق ، یکی از نامدارترین مربیان تاریخ بوده است . ایگورنتو کاپیتان تیم ملی فوتبال شوروی سابق بود و در حضور بزرگان دهه ۵۰ این تیم صاحب بازوبند کاپیتانی بود .

ایگورنتو در ۲ مقطع مربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان را بر عهده گرفت اما بسیار بدشانس بود که فوتبال ایران در مقطع حضور او نتوانست خودنمایی قابل توجهی داشته باشد و از دور رقابت های این دوره حذف شد . او در مهر ماه سال ۱۳۵۰ به دعوت مصطفی مکرری برای اولین بار به ایران آمد و در بازی های آسیایی ۱۹۷۰ بانکوک که آذر ماه سال ۱۳۴۹ برگزار شد هدایت تیم ملی را بر عهده گرفت . در این مسابقات ایران ابتدا با تیم ملی اندونزی در حالی که شب قبل از مسابقه چند نفر از یارانش مصدوم شده بودند به تساوی ۲-۲ رسید و در دیدار دوم در حالیکه بسیار بهتر از کره جنوبی بود با حساب یک بر صفر مغلوب حریف شد . این دو نتیجه بد ، باعث حذف ایران از این رقابت ها شد ایگورنتو بار دوم در شهریور ماه سال ۱۳۵۰ برای مدت چند ماه یک بار دیگر مربیگری تیم ملی ایران را در دست گرفت اما این بار هم نتوانست در فوتبال ایران خودش را نشان دهد و به کارش در ایران رسماً خاتمه داده شد ، ایگورنتو یکی از بهترین مدافعان فوتبال شوروی و جهان در دهه ۱۹۵۱ تا ۱۹۶۱ بود او عضو و کاپیتان تیم معروف اسپارتاک مسکو و

همچنین بازیکن تیم ملی شوروی بود و با این تیم فاتح بازی های المپیک ۱۹۵۶ ملبورن و اولین دوره جام ملتهای اروپا به سال ۱۹۶۰ شد. در این بازیها در حضور مردان نامداری چون لویاشین سالینکوف، ایوانف، چسیلانکو، مترولی و کاپیتان تیم ملی شوروی سابق بود. آخرین حضورش در این تیم در جام جهانی ۱۹۶۲ شیلی بود اما تا سال ۱۹۶۴ همچنان در تیم باشگاهش بازی کرد و سپس به مربیگری روی آورد. او ابتدا تیم جوانان اسپارتاک مسکو را رهبری کرد و بعد از آنکه یک سال در قبرس به سر می برد در بازگشت به وطنش مربیگری فوتبال و هاکی یخ را در باشگاهش بر عهده گرفت اما در ایران آنچنان که اشاره شد موفقیتی در امر مربیگری به دست نیاورد و صحنه را ترک گفت !!!!!

۱۳- پرویز دهداری

مرحوم پرویز دهداری چهره آشنای فوتبال ایران است، او هم به دسته مردانی تعلق دارد که مسئولیت هدایت تیم ملی فوتبال را ۲ بار بر عهده گرفت. اولین بار در تیر ماه سال ۱۳۵۰ و در آستانه مسابقات بین المللی جام کوروش در تهران به مربیگری تیم ملی فوتبال منصوب شد. وی با رهبری خوب خودش ایران را قهرمان این مسابقات کرد.

دهداری در شهر شیراز متولد شد و سپس همراه خانواده اش به آبادان شهر اصلی خود بازگشت. هنوز تحصیل در دبیرستان را به پایان نرسانده بود که وارد تیم فوتبال جم آبادان شد. جم آبادان بعدها به شاهین تغییر نام داد. استعداد بسیار فراوان دهداری باعث شد تا به زودی عضو تیم منتخب آبادان شود. در مسابقات قهرمانی کشور با تیم منتخب آبادان درخشش قابل توجهی داشت و همین مسئله باعث شد که در سال ۱۳۳۴ زمانی که ۲۲ ساله بود به ترکیب تیم ملی فراخوانده شود.

دهداری همراه تیم ملی ایران در بازیهای آسیایی ۱۹۵۸ توکیو شرکت کرد و در سال ۱۳۳۸ هم در مسابقات مقدماتی جام ملتهای آسیا در هندوستان علاوه بر اینکه یار ثابت تیم ملی بود، بازوبند کاپیتانی را هم به بازو بست و این بازوبند را تا سال ۱۳۴۳ حفظ کرد. آخرین بازی دهداری برای تیم ملی در بازی های مقدماتی المپیک ۱۹۶۴ توکیو بود و بعد از آن به علت بیماری از تیم ملی و سپس از فوتبال کناره گیری کرد. دهداری در تمام دوران فوتبال خود پیراهن تیم های جم و شاهین را به تن داشت. در واقع جم آبادان به

شاهین تغییر نام داد و او سالها در تیم شاهین آبادان بازی کرد حتی وقتی به تهران آمد و پیراهن شاهین تهران را برتن کرد در مقطعی شاهین آبادان را هم همراهی می کرد . حتی در سال ۱۳۳۹ با پیراهن تیم شاهین آبادان ، قهرمان کشور شد !!!! تا سال ۱۳۴۶ که شاهین منحل شد ، دهداری همراهش بود از ابتدای سال ۱۳۴۷ که پرسپولیس متولد شد دهداری مسئولیت رسمی اولین سرمربی این تیم را بر عهده گرفت . بعد از رفتن بازیکنان تیم پرسپولیس به پیکان ، دهداری به ساختن تیم گارد مبادرت کرد . تیمی که بعدها زمینه ساز پیدایش باشگاه هما شد .

در سال ۱۳۵۰ دهداری ۳۸ ساله سرمربی تیم ملی شد و در ۲ صحنه مهم بین المللی یعنی مقدماتی المپیک مونیخ و جام ملت های آسیا ، تیم ملی را همراهی کرد و در آستانه مسابقات المپیک ۱۹۷۲ مونیخ به خواست خود از هدایت تیم ملی کنار رفت . دهداری ۱۴ سال با مسئولیت هایی مثل سرپرست تیم های صنعت نفت آبادان و شاهین تهران کارش را ادامه داد و در سال ۱۳۶۵ با حکم نصراله سجادی رئیس وقت فدراسیون فوتبال بعد از ۱۴ سال دوباره سرمربی تیم ملی شد . دهداری در اولین گام بازگشت تیم ملی را در بازی های آسیایی ۱۹۸۶ سئول همراهی کرد . علی رغم اختلافات بسیار بین بازیکنان و مربیان ، تیم ملی در این مسابقات بد نتیجه نگرفت . بعد از این مسابقات ۱۴ بازیکن تیم ملی از ادامه حضور در تیم ملی انصراف دادند و استعفای خود را به مسئولان تیم ملی دادند . تیم ملی با وجود دهداری و بدون ۱۴ یار اصلی خود ریشه های آینده خود را از حضور همین جوانان دواند . بازیکنانی مثل عابد زاده ، زرینچه ، محرمی ، نادر محمدخانی ، کریم باوی ، صمد مرفاوی ، نامجو مطلق و در همین زمان به اوج رسیدند . تیم ملی با دهداری در مسابقات فوتبال مقدماتی المپیک ۱۹۸۸ سئول و جام ملت های ۱۹۸۸ هم شرکت کرد اما در آغاز مسابقات مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۰ دهداری از مسئولیت خود استعفا داد . او در این زمان ۵۵ ساله بود . چهار سال بعد درد بیماری بر او غلبه کرد و در حالیکه هنوز به ۶۰ سالگی نرسیده بود دعوت حق را لبیک گفت و جان به جان آفرین سپرد .

۱۴- محمد رنجبر

محمد رنجبر ، در سال ۱۳۵۰ و ۱۳۵۱ که پرویز دهداری رهبری تیم ملی ایران را در دست داشت دستیار او بود و در پیروزی های تیم ملی ایران در مسابقات جام بین المللی کوروش ، مقدماتی المپیک ۱۹۷۲ و جام ملتهای آسیا در بانکوک سهیم بود و در تابستان

سال ۱۳۵۱ به دنبال کناره گیری پرویز دهداری او به تنهایی مربیگری تیم ملی ایران را بر عهده گرفت و در مسابقات بین المللی جام استقلال برزیل (جام جهانی کوچک) به هدایت تیم ملی پرداخت .

محمد رنجبر در سال ۱۳۱۳ در کرمانشاه به دنیا آمد و تا پایان دوران دبیرستان خود در این شهر به سر برد . اولین تیم رسمی فوتبال او تیم شاهین کرمانشاه بود . بعد از پایان تحصیلات رنجبر به تهران آمد و وارد دانشکده افسری شد و ضمن تحصیل فوتبال را در باشگاه تاج تهران ادامه داد . در سال ۱۳۳۸ در حالیکه ۲۵ ساله شده بود به عضویت تیم ملی ایران درآمد و با این تیم در مسابقات مقدماتی جام ملت های آسیا در هندوستان شرکت کرد . در سال ۱۳۴۲ به دنبال کنار رفتن پرویز دهداری از تیم ملی ، بازوبند کاپیتانی فوتبال ایران را به بازو بست و این مسئولیت را تا سال ۱۳۴۶ حفظ کرد .

آخرین بازی رنجبر در تیم ملی ایران برابر تیم ملی ترکیه در دومین دوره های جام عمران منطقیهای در پاکستان بود .

رنجبر تا سال ۱۳۴۱ در تیم تاج بازی کرد اما در سال ۱۳۴۲ با تاسیس رسمی پاس ، مجبور به حضور در این تیم شد . تا ۶ سال بعد که از فوتبال کناره گرفت کاپیتان تیم پاس بود . او همچنین عضو و کاپیتان تیم ملی ارتش ایران هم بود . به دنبال پایان دوران بازیگری ، رنجبر به مربیگری روی آورد و کلاس دغار کرام را در ژاپن با موفقیت پشت سر گذاشت . کار رهبری وی در تیم ملی فوتبال بسیار کوتاه بود و بعد از مسابقات جام استقلال در شهریور ماه سال ۱۳۵۱ از کار کنار گذاشته شد .

رنجبر مدتی را در شهر خود سپری کرد و در میانه دهه شصت با مسئولیت مدیر تیم استقلال به این تیم آمد . آخرین مسئولیت رنجبر در دوران پیری او در اختیارش قرار گرفت . رنجبر در دی ماه سال ۱۳۷۹ در حالیکه ۶۷ ساله بود مدیر تیم ملی بزرگسالان شد و تا سال ۱۳۸۱ این مسئولیت را بر عهده داشت . او در بهار سال ۱۳۸۳ دیده از جهان فروبست .

۱۵- فرانک اوفارل

فرانک اوفارل ، سرمربی معروف ایرلندی در سال ۵۲ بلافاصله بعد از شکست ایران برابر استرالیا در مسابقات مقدماتی جام جهانی ۱۹۷۴ آلمان به ایران آمد . فعالیت رسمی را

در فروردین ماه سال ۱۳۵۳ آغاز کرد و بیش از ۲ سال یعنی تا اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۵ در مسئولیت سرمربی تیم های ایران باقی ماند. او در مدت حضورش در ایران تشکیلات تیم های مختلف ملی در ایران را سر و سامان داد و ضمن تشکیل تیم های ملی الف ، ب ، امید ، جوانان و نوجوانان به رهبری این تیم ها پرداخت. اوفارل در این مسابقات موفق شد با تیم ملی بزرگسالان ایران در مسابقات آسیایی ۱۹۷۴ تهران قهرمان شود. او در سال ۱۳۵۴ هم موفق شد تیم ملی را به مسابقات المپیک ۱۹۷۶ مونترال برسد هر چند قهرمانی بازی های آسیایی در تهران کار چندان سختی نبود و پیروزی برابر تیم های عربستان ، بحرین ، کویت و عراق در تهران و صعود به المپیک چندان مهم نبود. اما بهر حال فرانک اوفارل در تاریخ فوتبال ایران نام خود را به عنوان یک سرمربی تاثیر گذار و نامدار ثبت کرده است و بعد از سالها وقتی حرف از او به میان می آید هنوز خیلی ها از او با احترام یاد می کنند.

فرانک اوفارل در دوران جوانی هافبک کنار تیم اورتون بود اما بعد از پایان دوران بازیگری بلافاصله مربیگری را آغاز کرد. ابتدا کار را از دسته سوم آغاز کرد اما خیلی زود به مربیگری تیم معروف "لسترسیتی" رسید. با این تیم در مسابقات باشگاهی انگلستان موفق ظاهر شد. این موفقیت زمینه ساز حضور او در تیم بزرگ و معروف منچستر یونایتد شد. او در تیم فوتبال منچستر یونایتد ، جانشین "سرمت بوسبی" سرمربی معروف منچستر یونایتد شد و تا سال ۱۹۷۲ سرمربیگری این تیم را بر عهده داشت. در زمانی که او سرمربی منچستر یونایتد بود بزرگانی چون نابی استایانر ، جرج بست و دنیس لائو در تیم فوتبال منچستر یونایتد بازی می کردند. بعد از آنکه از تیم منچستر یونایتد انگلستان جدا شد به تیم کاردیف سیتی ولز رفت و تا زمان حضور در ایران در عضویت این تیم ماند. اوفارل در کار مربیگری ، بسیار با تجربه بود و در طی اقامت دو ساله اش در ایران توانست تاثیر قابل توجهی روی فوتبال ایران بگذارد. تحرک فوتبال ایران در دهه ۷۰ میلادی در واقع با حضور او آغاز شد. او شیوه اجرایی فوتبال ایران را نفوذی کرد و توانست در امر اقامت و بدنسازی برای فوتبال ایران بسیار مفید واقع شود. از ثمرات حضور او بالا رفتن توان بازی ۹۰ دقیقه ای در یاران تیم ملی و گل‌هایی بود که فوتبال ایران در این سالها و در دقائق آخرین بازی به ثمر می رساند!!!! برکناری فرانک اوفارل از رهبری فوتبال ایران بسیار غیر منتظره بود و فدراسیون فوتبال در آستانه بازی های المپیک ۱۹۷۶ مونترال حشمت مهاجرانی را جانشین او کرد.

شاید به یادماندنی ترین روز حضور او در فوتبال ایران روز فینال باز های آسیایی ۱۹۷۴

تهران بود ، در روز ۲۴ شهریور ۱۳۵۳ ایران در دیدار فینال بازیهای آسیایی ۱۹۷۴ تهران موفق شد تیم ملی اسرائیل را با نتیجه یک بر صفر شکست دهد .

تشکیل تیم ملی ب و شرکت متوالی این تیم در سالهای ۵۳ و ۵۴ در مسابقات فوتبال جام ایران یکی از مهمترین دستاوردهای اوفارل برای تیم ملی ایران بود ، بلافاصله بعد از مدتی کوتاه یاران تیم ملی ب مثل حسن روشن ، غفور جهانی ، حسن نظری ، ابراهیم قاسمیور و پیراهن تیم ملی بزرگسالان را بر تن کردند .

۱۶- مشمت مهاجرانی

حشمت مهاجرانی را می توان یکی از تاثیرگذارترین و معروفترین و در عین حال موفق ترین مربیان تاریخ فوتبال ایران دانست . هر چند او در دوره ای سر مربی تیم ملی شد که فوتبال ایران راه خود را به سوی کسب موفقیت کاملاً شناخته بود اما نتایج قابل توجهی که با تیم ملی به دست آورد ، نشانگر ارزش فنی والای کار اوست . مهاجرانی از اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۵ سکان هدایت تیم ملی را بر عهده گرفت و تا زمان پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی سرمربی تیم ملی فوتبال بزرگسالان کشورمان بود . یک ماه بعد از انتصاب به سمت سرمربی تیم ملی فوتبال بزرگسالان این تیم را قهرمان مطلق جام ملت های آسیا کرد . سپس در مسابقات فوتبال المپیک ۱۹۷۶ مونترال صاحب کارنامه ای عالی شد . تیم ملی در این سال برای اولین بار موفق شد از مرحله مقدماتی رقابت ها به مرحله یک چهارم نهایی صعود کند . بعد از این مسابقات ، حشمت مهاجرانی صاحب بهترین کارنامه خود در فوتبال ایران شد . او موفق شد تیم ملی فوتبال ایران را با ۱۰ برد و ۲ مساوی و کسب عنوان قهرمانی آسیا برای اولین بار به مسابقات فوتبال جام جهانی ۱۹۷۸ آرژانتین برساند . آخرین حضور حشمت مهاجرانی در راس مربیگری تیم ملی ایران ، مسابقه دوستانه ایران و شوروی در روز ۱۵ شهریور ماه سال ۱۳۵۷ بود و بعد از آن او رسماً از مربیگری فوتبال ایران کنار رفت .

حشمت مهاجرانی از بازیکنان خوب فوتبال ایران در سال های ۱۳۳۸ تا ۱۳۴۸ بود . وی در دوران اوج فوتبال خود عضویت تیم تاج سابق را داشت اما وقتی باشگاه پاس تاسیس شد بخاطر شغل نظامی خود مجبور به حضور در این تیم شد و تا پایان عمر بازیگری به پیراهن این تیم وفادار ماند . مهاجرانی سالها در تیم ارتش ایران به عنوان مدافع وسط و کاپیتان بازی کرد و بارها به اردوی تیم ملی فوتبال کشورمان دعوت شد . بعد از پایان

دوران بازیگری او به کلاسهای مربیگری رفت و دوره های مورد نظر را با موفقیت زیر نظر استفان کواکس و دغار کرامر به پایان رساند و به صف مربیان بزرگ بین المللی پیوست .

در سال ۱۳۵۱ وقتی محمود بیاتی به سمت سرمربی تیم ملی کار خود را با فدراسیون فوتبال شروع کرد او کارش را به عنوان دستیار تیم ملی آغاز کرد . سپس به سمت سرمربی تیم ملی جوانان منصوب شد . اینجا بود که عیار خود را در سطح آسیا به نمایش گذاشت . او با تیم ملی جوانان ایران ، ۴ سال متوالی عنوان قهرمانی آسیا را به دست آورد . در همین حین به سمت دستیار ، فرانک اوفارل هم انجام وظیفه می کرد . بعد از رفتن اوفارل ، حشمت مهاجرانی به سمت سرمربی تیم ملی برگزیده شد و بعد از شرکت دادن تیم ملی در جام جهانی ۱۹۷۸ آرژانتین آنچنان که گفتیم آخرین بازی ملی مربیگری خود را روز ۱۵ شهریور ۱۳۵۷ در ایران تجربه کرد و بعد از آن راهی کشور امارات متحده عربی شد . در آنجا بعد از مدتی که رهبری تیم های باشگاهی را عهده دار بود در اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۹ به جای "دان ریوی" مربی معروف انگلیسی به رهبری تیم ملی فوتبال امارات متحده عربی پرداخت . تیم ملی فوتبال ایران در مدت ۲ سالی که توسط حشمت مهاجرانی هدایت شد روزهای خوشی را گذراند و همین امر باعث شد که همگان او را یک مربی خوش شانس بنامند . نقطه مشخصه کار مهاجرانی ایجاد رابطه عاطفی دوستانه با بازیکنان بود . به طوریکه در هر مسابقه تیم را با قدرت روحی قابل بحثی به میدان می فرستاد .

۱۷- حسن حبیبی

حسن حبیبی اولین سرمربی رسمی فوتبال ملی ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی بود . او در تیر ماه سال ۱۳۵۸ تیم منتخب تهران را در مسافرت به شوروی سابق همراهی کرد و بلافاصله بعد از آن به دنبال حضور ناصر نوآموز در راس فدراسیون فوتبال ایران به سمت سرمربی رسمی تیم ملی فوتبال کشورمان منصوب شد . حبیبی بعد از مرحوم دهداری و مرحوم رنجبر سومین مردی بود که بعد از تجربه کردن بازوبند کاپیتانی تیم ملی فوتبال سرمربیگری این تیم را هم تجربه کرده است .

حبیبی در سال ۱۳۱۸ در کرمان به دنیا آمد . بعد از انتقال پدرش به تهران به همراه خانواده اش ساکن محله چهارصد دستگاه در شهر تهران شد .

در زمینهای خاکی محله چهارصد دستگاه فوتبال را آغاز کرد و همانجا بود که مورد توجه دکتر عباس اکرامی پدر باشگاهداری نوین در ایران قرار گرفت و وارد باشگاه شاهین شد. بعد از مدتی کوتاه عضویت در باشگاه شاهین به تیم تاج سابق رفت. او تا سال ۱۳۴۲ در خدمت باشگاه تاج بود اما همچون نفراتی چون محمد رنجبر و حشمت مهاجرانی با تشکیل رسمی تیم پاس پیراهن این تیم را در سال ۱۳۴۲ به تن کرد. حسن حبیبی تا سال ۱۳۵۲ زمانی که ۳۴ ساله شده بود در خدمت باشگاه پاس بود و سپس با پیراهن این تیم از فوتبال خداحافظی کرد. طی دوران بازیگری حبیبی یکی از بهترین های تیم ملی بود. او در سال ۱۳۳۸ در مسابقات مقدماتی جام ملت های آسیا در کرالای هندوستان وقتی تنها ۲۰ ساله بود یار تیم ملی شد و آخرین بار در سال ۱۳۴۹ وقتی ۳۱ ساله شده بود پیراهن تیم ملی را بر تن کرد. در دوران حضور در تیم ملی فوتبال صاحب ۲ افتخار عمده شد. یکی صعود به مسابقات فوتبال المپیک ۱۹۶۴ توکیو و حضور در این رقابتهای و سپس قهرمانی در مسابقات فوتبال جام ملتهای ۱۹۶۸ آسیا اما او صاحب موفقیت های دیگری در این عرصه شد. قهرمانی در مسابقات جام عمران منطقه‌ای در سال ۱۳۴۴ از این دست موفقیتها بوده است. به هر حال حسن حبیبی بعد از پایان دوران بازیگری مربیگری را آغاز کرد. او از سال ۱۳۵۲ تا سال ۱۳۵۶ سر مربی تیم پاس بود. پاس در این مدت موفق شد ۲ بار فاتح مسابقات لیگ تخت جمشید شود. به دنبال کسب این ۲ موفقیت حبیبی در سال ۵۸ سرمربی تیم ملی بزرگسالان ایران شد. در بدو کارش بسیاری از یاران اصلی تیم ملی برای ادامه فوتبال به خارج از کشور رفته بودند و برخی از آنها هم دچار افت شده بودند. با این حال حسن حبیبی با اتکا به ستارگان روز فوتبال ایران در اسفند ماه سال ۱۳۵۸ عامل صعود ایران به مسابقات فوتبال المپیک ۱۹۸۰ مسکو شد، اما این مسابقات توسط مسئولان درجه اول ایران تحریم شد بنابراین فوتبال ایران حضور در یک میدان بسیار معتبر را به سادگی تمام از دست داد.

در سال ۱۳۵۹ فوتبال ایران خودش را برای حضور در مسابقات جام ملت های ۱۹۸۰ آسیا و دفاع از عنوان قهرمانی خود آماده می کرد. این مسابقات در شهریور و مهر ماه سال ۱۳۵۹ در کویت برگزار شد. در اواسط دیدارها جنگ ۸ ساله عراق علیه ایران آغاز شد و ایران کم روحیه و نا امید مسابقات خود را ادامه داد با این حال آنچه در پایان کار ثبت شد کسب مقام سوم جام ملت های ۱۹۸۰ آسیا بود. حبیبی بعد از کناره گیری نوآموز از ریاست فدراسیون از مسئولیت مربیگری در تیم ملی کنار رفت، اما درست ۱۱ سال بعد این بار به عنوان مربیگری در تیم ملی امید زیر ۲۳ سال به سطح اول مربیگری در ایران

برگشت ۲ بار در جریان ۲ صعود ناکام تیم ملی امید به المپیک های بارسلون ۱۹۹۲ و آتلانتا ۱۹۹۶ سرمربی تیم ملی بود اما علیرغم ناکامی ، با معرفی مردانی چون خداداد عزیزی ، شاهرودی ، گل محمدی ، پیروانی ، منافی ، نکیسا ، کریم باقری ، میناوند ، مهدوی کیا و ... به فوتبال ایران نشان داد که در کارش همچنان یک مربی موفق است !!!

۱۸- اصغر شرفی

داستان سرمربیگری اصغر شرفی بر تیم ملی فوتبال ایران جالب بود . او حکم سرمربیگری را در فروردین ماه سال ۱۳۶۰ از رئیس وقت فدراسیون فوتبال دریافت کرد اما حتی در یک بازی ملی هم هدایت تیم ملی فوتبال را بر عهده نگرفت . در فروردین سال ۱۳۶۰ هنگامیکه طاووسی رئیس فدراسیون فوتبال بود قرار شد که تیم ملی فوتبال ایران برای شرکت در مسابقات بین المللی آماده شود . بنابراین هادی طاووسی حکم سرمربیگری تیم ملی را به اصغر شرفی سپرد و شرفی بعد از حسن حبیبی سرمربی تیم ملی شد . اما عمر مربیگری او در فوتبال ایران بسیار کوتاه بود زیرا با منتفی شدن بازی های تیم ملی و به دنبال آن برکناری هادی طاووسی از ریاست فدراسیون فوتبال کار تمرینات تیم ملی هم که چند جلسه به رهبری اصغر شرفی برگزار شده بود به فراموشی سپرده شد .

اصغر شرفی هم در فوتبال روال حسن حبیبی را طی کرد . او هم فوتبال را از محله چهار صد دستگاه تهران آغاز کرد . بعد از بازی در تیم های شاهین و تاج با افتتاح رسمی تیم پاس به این تیم رفت . از سال ۴۳ تا سال ۵۳ اصغر شرفی ۱۰ سال تمام برای تیم پاس بازی کرد و در اواخر دوران فوتبال خود کاپیتان تیم پاس شد و در زمستان این سال رسماً از فوتبال کناره گیری کرد . او در سال های ۱۳۴۷ تا ۱۳۵۲ برای تیم ملی هم بازی کرد و همراه تیم ملی ضمن قهرمانی در مسابقات فوتبال جام ملتهای ۱۹۷۲ و ۱۹۶۸ به مسابقات فوتبال المپیک ۱۹۷۲ مونیخ صعود کرد . به جز بازی در تیم ملی فوتبال بزرگسالان اصغر شرفی سالها برای تیم ملی فوتبال ارتش کشورمان بازی کرد . بعد از پایان دوران فوتبال اصغر شرفی بلافاصله روی به مربیگری آورد . اولین عنوان مربیگری او دستیاری حشمت مهاجرانی در تیم ملی فوتبال جوانان سپس دستیاری تیم ملی بزرگسالان کشورمان بود . بعد از پیروزی انقلاب برای مدتی مربیگری تیم فوتبال استقلال را بر عهده داشت و سپس به خارج از کشور رفت . در بازگشت به ایران بعد از حدود ۲۰ سال مربیگری تیم های فوتبال برق شیراز ، استقلال و پگاه رشت را بر عهده گرفت .

۱۹- پرویز ابوطالب

پرویز ابوطالب هم مثل اصغر شرفی ، مدتی را به عنوان سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان سپری کرد و بدون آنکه تیم ملی در دوران سر مربیگری او حتی یک بازی رسمی انجام دهد . او در مرداد ماه سال ۱۳۶۰ وقتی حسین آشناسان رئیس فدراسیون فوتبال شد حکم سر مربیگری تیم ملی را از او گرفت و یک سال سرمربی تیم ملی ماند . در دوران حضور او تیم ملی بازی رسمی انجام نداد اما در تابستان سال ۱۳۶۱ وقتی سازمان تربیت بدنی با حضور ۵ بازیکن انتخابی او در ترکیب تیم ملی فوتبال مخالفت کرد از سر مربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان استعفا داد با این حال نام او رسماً به عنوان نوزدهمین سرمربی رسمی تاریخ فوتبال ایران برای همیشه ثبت شده است .

پرویز ابوطالب سالها بازیکن تیم های دیهیم ، استقلال و شعاع تهران بود و مربیگری رسمی را از باشگاه دیهیم آغاز کرد . بعد از مدتی مربیگری در این تیم رسماً تیم فوتبال باشگاه بوتان را در ابتدای دهه ۵۰ تاسیس کرد تا پایان دهه ۶۰ و قبل از واگذاری امتیاز این تیم به باشگاه بانک تجارت در واقع همه کاره این تیم و این باشگاه شد .

پرویز ابوطالب تا دهه ۴۰ فوتبال بازی می کرد و بعد از پایان دوران فوتبال به مربیگری روی آورد . سپس همراه محمد رنجبر حشمت مهاجرانی در کلاسهای مربیگری رسمی ذغار کرام در کشور ژاپن شرکت کرد . سپس با حکم مصطفی مکرری رئیس وقت فدراسیون فوتبال سرمربی تیم ملی جوانان شد و این تیم را در مسابقات جوانان آسیا در سال های ۱۹۷۱ و ۱۹۷۲ همراهی کرد . با وجود حضور او تیم ملی جوانان در مسابقات قهرمانی آسیا در سال ۱۹۷۲ به عنوان سوم شد و سپس همانطور که گفتیم در سال ۱۳۶۰ سرمربی رسمی تیم ملی بزرگسالان شد . در دوران سر مربیگری او در تیم ملی تیم منتخب تهران با استخوان بندی یاران تیم ملی بزرگسالان به کشور پاکستان رفت و در مسابقات فوتبال جام قائد اعظم شرکت کرد ، بعد از استعفا از تیم ملی بزرگسالان ابوطالب ۱۰ سال بعد سرمربی تیم ملی فوتبال جوانان کشورمان شد .

این مسئولیت را در ۳ دوره حفظ کرد . پرویز ابوطالب سپس از فعالیت های فوتبال در سطح بالا کناره گیری کرده و به کار آموزش و تالیف کتاب پرداخت .

۲۰- مسین آبناسان

سرمریگری حسین آبناسان در تیم ملی فوتبال بزرگسالان هم یکی از وقایع عجیب و تاریخی فوتبال ایران بود که در سال ۱۳۶۱ اتفاق افتاد. بعد از آنکه سازمان تربیت بدنی در سال ۱۳۶۱ با حضور نفراتی چون فرزام بنا، چنگیز، علیدوستی، حبیب جنیری و در تیم ملی مخالفت کرد، پرویز ابوطالب و ناصر ابراهیمی از مربیگری تیم ملی کنار رفتند و حسین آبناسان رئیس وقت فدراسیون حکم سرمریگری تیم ملی را به نام خود زد و با ۲ دستیار خود یعنی جلال چراغپور و تقی جهانی به هدایت تیم ملی فوتبال پرداخت. به طور رسمی حسین آبناسان، اولین رئیس فدراسیونی که سرمربی تیم ملی هم شد در بازی های آسیایی ۱۹۸۲ دهلی نو هدایت تیم ملی را بر عهده داشت. در این مسابقات تیم ملی کشورمان با نفرات زیر ۲۷ سال (به جز مایلی کهن، حقیقیان و دینور زاده که ۲۸ ساله بودند) به مسابقات رفت و بعد از صعود به مرحله یک چهارم نهایی رقابت ها با شکست مقابل تیم ملی فوتبال کویت از صعود به مراحل بعدی رقابت ها باز ماند. آبناسان اما همچنان این مسئولیت را حفظ کرد و تا بهار سال ۱۳۶۲ که بهروز صحابه رسماً رئیس فدراسیون فوتبال شد این ۲ مسئولیت را در کنار هم حفظ کرد.

البته تصور نکنید در فوتبال صاحب موقعیت و اعتباری نبوده است بلکه او از بازیکنان قدیمی مسابقات فوتبال تهران و مهاجم گلزن تیم شعاع تهران در آن سال ها بوده است. آبناسان که در ابتدای دهه ۵۰ فوتبال را رها کرده بود روی به مربیگری آورد و در کلاسهای بین المللی مربیگری فوتبال شرکت کرد و تحت نظارت دغار کرامر صاحب مدرک مربیگری شد.

آبناسان که دو دوره رئیس فدراسیون فوتبال کشورمان را بر عهده داشت، تا بهار سال ۱۳۶۲ سر مربی و رئیس فدراسیون فوتبال بود اما در این سال رسماً از این ۲ مسئولیت کنار رفت و در تاریخ فوتبال کشورمان دیگر هیچوقت صاحب موقعیت و عنوان نشد.

۲۱- ناصر ابراهیمی

مربیگری ناصر ابراهیمی در تیم ملی بزرگسالان کشورمان در چند مقطع مختلف با عناوین مختلف و در دوران مدیریت ۵ رئیس فدراسیون فوتبال اتفاق افتاد. او ابتدا در سال ۱۳۵۸ دستیار ناصر ابراهیمی در تیم ملی فوتبال بزرگسالان کشورمان شد. سپس

این مسئولیت را در دوران سرمربیگری اصغر شرفی و پرویز ابوطالب حفظ کرد. اولین بار در مسابقات فوتبال جام قائد اعظم که اسفند ماه سال ۱۳۶۰ برگزار شد مسئولیت تیم منتخب تهران که حکم تیم ملی را داشت بر عهده گرفت. در آستانه بازی های آسیایی ۱۹۸۲ دهلی نواز مربیگری تیم ملی فوتبال استعفاء داد. در ابتدای سال ۱۳۶۲ با روی کار آمدن بهروز صحابه بار دیگر این بار به کادر فنی تیم ملی فوتبال کشور برگشت و این بار به عنوان دستیار محمود یآوری در تیم ملی منصوب شد. در سال ۱۳۶۳ با روی کار آمدن نصرالله سجادی به سمت ریاست فدراسیون فوتبال، سر مربی تیم ملی فوتبال کشورمان شد و در مسابقات فوتبال جام ملت های ۱۹۸۴ سنگاپور تیم ملی فوتبال را هدایت کرد. در این مسابقات تیم ملی فوتبال کشورمان به عنوان چهارم رسید و در حالیکه شانس قهرمانی ما در این مسابقات بسیار بود بعد از ناصر ابراهیمی فریدون عسگرزاده به عنوان سرمربی تیم ملی منصوب و مشغول به کار شد و ناصر ابراهیمی همچنان در کنار وی انجام وظیفه کرد. در ابتدای سال ۶۵ عسگرزاده و ناصر ابراهیمی هر ۲ از مربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان استعفاء دادند اما یک بار دیگر سال ۶۸ او به کادر فنی تیم ملی فوتبال کشورمان برگشت. در آبان سال ۱۳۶۸، کادر فنی جدید تیم ملی توسط ناصر نوآموز معرفی شد و ناصر ابراهیمی به عنوان مربی تیم ملی و دستیار علی پروین بار دیگر به تیم ملی فوتبال برگشت و تا سال ۱۳۷۲ در این تیم باقی ماند. ناصر ابراهیمی فوتبال خود را در سطح بالا از تیم شاهین آغاز کرد. بعد از مدتی به تیم فوتبال تاج سابق رفت و در آخرین روزهای فوتبال خود به تیم برق تهران رفت. بعد از کناره گیری محسن حاج نصرآ... سر مربی تیم برق تهران سر مربی این تیم شد و با این تیم در اولین دوره مسابقات فوتبال جام تخت جمشید شرکت کرد.

ابراهیمی در سال ۱۳۵۶ به سمت سرمربی تیم ملی فوتبال نوجوانان کشورمان منصوب شد و بعد از آن در تیم های فوتبال راه آهن، شاهین تهران و تیم منتخب تهران ب مربیگری کرد. در دهه ۷۰ و ۸۰، ناصر ابراهیمی تیم های شמושک نوشهر، عقاب تهران و پرسپولیس را به تیم های تحت هدایت خود افزود. ابراهیمی، جوانترین مربی تاریخ لیگ بود و با حضور در ۵ کادر فنی مختلف از تیم ملی فوتبال کشورمان در این عرصه رکورددار بود.

۲۲- محمود یاوری

محمود یاوری یکی از مربیان قدیمی و کارکشته فوتبال ایران در سال ۱۳۶۲ و در زمان ریاست بهروز صحابه در فدراسیون فوتبال کشورمان سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان شد اما بعدها در مقاطع مختلف و در تیم های ملی جوانان ، امیدها و تیم ملی ب کشورمان انجام وظیفه کرد .

در سال ۱۳۶۲ ، بهروز صحابه ، محمود یاوری ۴۴ ساله را سرمربی تیم ملی بزرگسالان کرد. یاوری به کمک ناصر ابراهیمی اساس جدیدی را برای تیم ملی پایه گذاشت . در تابستان سال ۱۳۶۳ تیم ملی به رهبری محمود یاوری در مسابقات فوتبال مقدماتی جام ملت های آسیا شرکت کرد و نتایج ارزندهای را به دست آورد اما وقتی نصرا... سجادی به جای بهروز صحابه رئیس فدراسیون فوتبال شد یاوری از مسئولیت سر مربیگری خود در تیم ملی کنار رفت . او در چارچوب بازی های رسمی تیم ملی بزرگسالان هیچگاه نتیجهای به جز پیروزی به دست نیاورد !!!!!

یاوری متولد سال ۱۳۱۸ در اصفهان است . فوتبال را در تیم شاهین اصفهان آغاز کرد و به دنبال تاسیس رسمی تیم پاس مثل مهاجرانی ، رنجبر ، حبیبی و اصغر شرفی در باشگاه پاس به پایان برد و در آخرین روزهای فوتبالش بازی رسمی در تیم ملی فوتبال بزرگسالان را هم تجربه کرد . یاوری بعد از پایان دوران فوتبالش از فوتبال جدا نشد و ابتدا در تیم فوتبال سپاهان اصفهان مربیگری را آغاز کرد و سپس در تیم های مختلف از شهرهای تهران ، اصفهان ، شیراز ، تبریز ، کرمان ، مشهد و ... مربیگری کرد . محمود یاوری در سال ۱۳۵۶ سرمربی تیم ملی جوانان کشورمان شد و در سال ۵۷ حضور در تیم ملی ب و تیم ملی امید را تجربه کرد . طی سالهای ۷۰ و ۷۱ ، به مربیگری مجدد در تیم ملی جوانان رسید و در سال ۱۳۸۴ هم مدیر تیم ملی فوتبال جوانان شد .

۲۳- فریدون عسگر زاده

فریدون عسگر زاده در سال ۱۳۶۴ ، توسط سید نصراله سجادی سرمربی تیم ملی فوتبال بزرگسالان کشورمان بود و در این سال ، تیم های الف و ب کشورمان را در مسابقات فوتبال جام بین المللی دهه فجر همراهی کرد و در این مدت از دستگیری ناصر ابراهیمی بهره برد .

در زمستان سال ۱۳۶۴ مسابقات بین المللی جام دهه فجر با حضور ۳ تیم داخلی و ۵ تیم خارجی در ایران برگزار شد و عسگرزاده و ابراهیمی به طور مشترک مربیگری تیم های ملی الف و ب را بر عهده گرفتند . تیم ملی الف ایران در این مسابقات به مقام دوم رسید اما تیم ملی ب ایران در این رقابت ها در مرحله اول حذف شد با این حال فریدون عسگرزاده برای اولین بار زمینه های دعوت از مردانی چون احمد رضا عابدزاده ، مجید نامجو مطلق ، امیر قلعه نوعی ، محمد حسن انصاری فرد ، مرتضی فنونی زاده ، مهران نجفی و سید مهدی ابطحی را به تیم ملی فراهم آورد . عسگرزاده در بهار سال ۶۵ از مربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان کناره گیری کرد .

فریدون عسگرزاده فوتبال را در ۲ تیم شاهین و تهرانجوان آغاز کرد و بعد از پایان دوران بازیگری در این ۲ تیم به مربیگری روی آورد و در تیم های مختلف فوتبال مثل هما تهران و سپید رود رشت به مربیگری پرداخت . بعد از ترک تیم ملی بزرگسالان عسگرزاده هیچگاه به صورت جدی در سطح بالای فوتبال ایران حضور نیافت .

۲۴- رضا وطنخواه

رضا وطنخواه هیچگاه حکم سرمربیگری تیم ملی را دریافت نکرد . اما در سال ۶۷ در چند بازی تیم ملی به علت بیماری پرویز دهداری سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان شد . او و ادمار براگا تنها مربیان تاریخ فوتبال ملی کشورمان هستند که هیچگاه حکم مورد نظر را از رئیس فدراسیون فوتبال دریافت نکردند . وطنخواه در بهار سال ۶۵ در ۴۰ سالگی وقتی مرحوم دهداری برای دومین بار مسئولیت سرمربیگری تیم ملی را بر عهده گرفت مربی تیم ملی فوتبال شد و طی ۳ سال بیشترین مسئولیت فنی تیم ملی بزرگسالان حتی بیشتر از مرحوم دهداری بر عهده او بود .

در طی این مدت تیم ملی در بازی های آسیایی ۱۹۸۶ سئول شرکت کرد اما در مرحله یک چهارم نهایی حذف شد . سپس تیم ملی در مسابقات مقدماتی المپیک ۱۹۸۸ سئول ناکام ماند . در مسابقات مقدماتی و مرحله نهایی جام ملت های ۱۹۸۸ آسیا رضا وطنخواه باز هم همراه تیم ملی فوتبال کشورمان بود . با شروع رقابت های مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۰ ایتالیا در زمستان ۱۳۶۷ ، دهداری به علت بیماری تیم ملی را همراهی نکرد و

مسئولیت سرمربیگری تیم ملی فوتبال در ۳ بازی بر گردن رضا وطنخواه افتاد اما در بهار سال ۶۸ او از مسئولیت مورد نظر کنار رفت .

وطنخواه فوتبال را از باشگاه راه آهن آغاز کرد و بعد از مدتی به تیم شاهین تهران پیوست . به دنبال انحلال تیم فوتبال شاهین به پرسپولیس رفت . در زمان انتقال پرسپولیزی ها به پیکان همراه آنها بود و بعد از بازگشت پرسپولیس ها به تیمشان تا سال ۱۳۵۶ در این تیم بازی کرد و سپس به مربیگری روی آورد . وطنخواه به جز مربیگری در تیم ملی بزرگسالان در تیمهای نیروی زمینی ، راه آهن تهران ، سپاهان اصفهان ، تراکتور سازی تبریز ، مس کرمان ، پیام مشهد و ... مربیگری کرده است .

۲۵- مهدی مناجاتی

در بهار سال ۱۳۶۸ ، مهدی مناجاتی ۴۳ ساله با حکم محمد رضا پهلوان ، رئیس جوان فدراسیون فوتبال به سمت سرمربی تیم ملی منصوب شد تا به هدایت تیم ملی فوتبال در ۳ دیدار باقیمانده از مسابقات مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۰ ایتالیا بپردازد . او طی این مدت ۳ بار سرمربی تیم ملی بود و در این مدت پیروزی ۳- صفر برابر تایلند و ۲-۳ برابر چین و شکست ۲- صفر از چین را در پکن به چشم خود دید . بعد از این ۳ بازی فوتبال ایران بازی دیگری نداشت اما مهدی مناجاتی تا پایان تابستان سال ۱۳۶۸ رسماً سرمربی تیم ملی فوتبال کشور مان باقی ماند . در پایان تابستان سال ۱۳۶۸ ، ریاست سازمان تربیت بدنی تغییر یافت ودکتر حسن غفوری فرد رئیس سازمان شد . با تغییر مدیریت سازمان تربیت بدنی ، رییس فدراسیون فوتبال و به تبع او سرمربی تیم ملی هم تغییر کردند و علی پروین در امر مربیگری تیم ملی جانشین مهدی مناجاتی شد . مناجاتی فعالیت خود را در سطح باشگاهی ادامه داد اما در ۲ مقطع دوباره به سطح ملی برگشت . مناجاتی ابتدا در سال ۱۳۷۸ به جای ایگان کوروس برکنار شده به طور موقت سرمربی تیم ملی فوتبال امید شد اما سپس با مسئولیت سرمربی تیم ملی جوانان در سالهای ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ انجام وظیفه کرد . مناجاتی به عنوان سرمربی تیم ملی جوانان ، بعد از ۱۸ سال این تیم را به مرحله نیمه نهایی مسابقات فوتبال جام جوانان آسیا رساند .

در این مرحله فوتبال ایران در ضربات پنالتی مغلوب عراق شد و بخت قهرمانی را از دست داد . در دیدار رده بندی هم ایران به تیم ملی جوانان چین باخت و عنوان چهارم آسیا را به دست آورد . اما بعد از پایان مسابقات ایران به جام جهانی جوانان صعود کرد .

در مسابقات فوتبال جوانان جهان ، ایران با تیم های فرانسه ، پاراگوئه و غنا هم گروه شد اما در هر ۳ دیدار مغلوب حریفان خود شد . مهدی مناجاتی به این ترتیب کارنامه خود را در راس تیم های ملی بسته شده دید و از آن پس تنها به فعالیت خود در رده باشگاهی ادامه داد.

مهدی مناجاتی در دوران فوتبال یکی از بهترین هافبک های تیم پاس تهران بود و سابقه رسمی فعالیت در تیم ملی فوتبال از سال ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۲ را هم دارد . بعد از آنکه یاران مطرح پاس در سال های ۵۹ و ۶۰ این تیم را ترک کردند . مهدی مناجاتی در این تیم ماند و همراه برادرش علی مناجاتی این تیم را دوباره به مسابقات فوتبال دسته اول تهران برگرداند . مناجاتی تا سال ۶۸ و قبل از انتصاب به عنوان سرمربی تیم ملی فوتبال ، در مسئولیت سرمربیگری تیم فوتبال پاس باقی ماند . او در این تیم منشا خیر و برکت شد و بازیکنانی مثل حمید استیلی و علیرضا حکیم زاده در دوران مربیگری او در پاس به فوتبال ملی ایران معرفی شدند . در سال ۱۳۷۲ او برای دومین بار به سمت سرمربی تیم پاس به این تیم برگشت .

۲۶- علی پروین

علی پروین بیست و ششمین سرمربی رسمی تاریخ فوتبال ملی ایران در پاییز ۱۳۶۸ رسماً به عنوان سرمربی تیم فوتبال ایران منصوب شد و تا پاییز ۱۳۷۲ به مدت ۴ سال مسئولیت هدایت تیم ملی فوتبال کشورمان را بر عهده داشت . دوران مربیگری علی پروین در تیم ملی ، یکی از طولانی ترین ادوار مربیگری در تاریخ فوتبال ایران بوده است .

پروین برای اولین بار تیم ملی را در مسابقات فوتبال جام صلح و دوستی کویت شرکت داد . او در این مسابقات زمینه های بازگشت مستعفیان تیم ملی در سال ۱۳۶۵ فراهم آورد . تیم ملی در مسابقات جام صلح و دوستی کویت نتیجه شایسته ای نگرفت اما پروین برای کسب افتخار در فوتبال ایران صاحب انگیزه های جدید شد . تیم ملی ایران در سال ۱۳۶۹ حرکت کندی برای رسیدن به موفقیت داشت و نتایج نه چندان خوبی در بازی های دوستانه نشانگر این امر بود اما در جریان بازی های آسیایی ۱۹۹۰ پکن تیم ملی فوتبال کشورمان موفق به کسب عنوان قهرمانی در بازی ها شد . در این بازی ها ایران صاحب چند پیروزی متوالی کره شمالی ، مالزی ، ژاپن و کره جنوبی شد و در فینال کره شمالی را در ضربات پنالتی شکست داد . بعد از کسب عنوان قهرمانی در بازی های

آسیایی که بعد از ۱۶ سال به دست آمد ، فوتبال ایران در سال ۷۰ در بازی جام بین قاره ای شرکت کرد . در این بازی ، تیم ملی ایران در یک دیدار رفت و برگشت مقابل تیم ملی فوتبال الجزایر قرار گرفت و علیرغم تساوی ۲-۲ مقابل حریف در جریان ۲ بازی به خاطر گل زده کمتر قهرمانی را به حریف خود واگذار کرد . بعد از جام آسیا - آفریقا حضور در مسابقات فوتبال جام ملت ها میدان بعدی علی پروین در مربیگری بود . در این مسابقات ایران با موفقیت کامل به دور دوم آمد اما در مرحله دوم بازی ها تیم ملی ایران مقابل حریفان خود در جام ملت های آسیا ۱۹۹۲ هیروشیما نتوانست موفق به صعود از گروه خود شود و در کمند حریفان خود ناکام ماند . آخرین سال مربیگری علی پروین حضور در مسابقات فوتبال مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۴ هیروشیما بود . ایران در مرحله اول بازی ها مقابل حریفان نه چندان بزرگی مثل روسیه ، عمان و تایوان صعود نا مطمئنی داشت . در مرحله دوم این رقابت ها ، ایران برابر حریفان نتایج ناخوشایندی گرفت . در ۵ دیدار ایران ۳ بار به تیم های ملی کره جنوبی ، عراق و عربستان باخت تا بین ۶ تیم مرحله نهایی در پایان به عنوان پنجم برسد که عنوان بسیار متاثر کننده ای بود .

بعد از شکست مقابل تیم ملی فوتبال عربستان ، علی پروین از مربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان برکنار شد . علی پروین در سال ۱۳۲۵ در تهران متولد شد . فوتبال را از تیم البرز که تیم دوم باشگاه نامدار کیان بود آغاز کرد و سپس بلافاصله به تیم اول کیان رفت . همزمان با تشکیل تیم پیکان در سال ۱۳۴۶ به تیم فوتبال پیکان آمد . پروین در سال ۱۳۴۹ به پرسپولیس آمد و تا پایان عمر فوتبال خود را در این باشگاه سپری کرد . از زمستان سال ۱۳۶۰ همزمان با بازیگری مربی تیم فوتبال پرسپولیس شد . او در امر مربیگری این تیم یک بار قهرمان آسیا ، ۳ بار قهرمان لیگ ، ۶ بار قهرمان جام باشگاههای تهران ، ۳ بار قهرمان جام حذفی کشور و ۲ بار قهرمان مسابقات فوتبال جام حذفی باشگاههای تهران شده است .

۲۷- استانکو پابلو کویچ

استانکو پابلو کویچ ، اولین سرمربی خارجی فوتبال ایران بعد از ۱۸ سال بود که به دنبال یک سال خالی ماندن نیمکت سرمربیگری تیم ملی در تابستان سال ۱۳۷۳ این عنوان را به دست آورد . استانکو از دوران سرمربیگری اوفارل به بعد اولین کسی بود که از خارج ایران سرمربیگری فوتبال ایران را بر عهده داشته است . او به حکم رئیس وقت فدراسیون

فوتبال ، امیر عابدینی سرمربی تیم ملی فوتبال را در آستانه بازی های آسیایی ۱۹۹۴ هیروشیما شد . استانکو در سال ۱۹۳۸ میلادی به دنیا آمد . او در زادگاهش کرواسی به مربیگری پرداخت . و سالها تیم دیناموزاگرب به پرورش بزرگان فوتبال یوگسلاوی سابق پرداخت . استانکو در فوتبال ملی ایران نتوانست به عنوان سرمربی تیم ملی منشا اثر و برکات زیادی باشد و تیم ملی با وجود او در بازی های آسیایی ۱۹۹۴ هیروشیما حذف شد . اما بعد از این مسابقات او به طور غیر مستقیم در فوتبال ملی ایران تاثیر گذار شد . استانکو در آبانماه سال ۱۳۷۳ بعد از عزل امیر عابدینی رئیس وقت فدراسیون فوتبال از مربیگری تیم ملی برکنار شد اما یک سال بعد پرسپولیس به مدیریت امیر عابدینی زمینه های بازگشت استانکو را به ایران فراهم آورد .

این بار او سرمربی پرسپولیس شد . او در امر مربیگری پرسپولیس بسیار موفق بود و این تیم را دو سال پیاپی در سالهای ۱۳۷۴ و ۱۳۷۵ قهرمان مسابقات فوتبال لیگ آزادگان کرد . استخوانبندی تیم ملی در این سال ها در واقع تیم پرسپولیس سالهای ۷۴ و ۷۵ بود و استانکو از این جهت خدمت شایان توجهی به تیم ملی کرد . مردانی چون عابد زاده ، نکیسا ، سعداوی ، پیروانی ، شاهرودی ، میناوند ، گل محمدی ، کریم باقری ، مهدی مهدوی کیا و علی دایی که در پرسپولیس سالهای ۷۴ و ۷۵ افتخار آفریدند . در سالهای آینده در مسابقات فوتبال جام جهانی فوتبال قرار گرفتند . اما استانکو بعد از آنکه در سال ۱۳۷۶ ایران را ترک کرد ، دوبار در ۲ مقطع مختلف به ایران برگشت و هدایت تیم فوتبال سپاهان اصفهان را بر عهده گرفت . استانکو ابتدا در سال ۱۳۸۰ در لیگ اول حرفه ای سرمربی تیم فوتبال سپاهان شد و همانطور که گفتیم برای بار دوم در سال ۱۳۸۳ مربیگری سپاهان را در سن ۶۶ سالگی بر عهده گرفت .

۲۸- محمد مایلی کهن

محمد مایلی کهن در بهمن سال ۱۳۷۴ در حالیکه ۴۱ ساله بود مسئولیت سرمربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان را به دست آورد و این در حالی بود که او تنها یک ماه قبل از آن به سمت دستیار بهمن صالح نیا در تیم ملی فوتبال جوانان کشورمان منصوب شده بود !!!

مایلی کهن بعد از اعلام نامش به عنوان سرمربی تیم ملی ۵۰ بازیکن برتر تیم ملی را معرفی کرد و این در حالی بود که تیم ملی فوتبال از ۱۶ ماه قبل وجود خارجی نداشت .

محمد مایلی کهن با تیم ملی فوتبال کشورمان در جام ملت های ۱۹۹۶ امارات به عنوان سوم رسید. کسب پیروزی ۳-۰ صفر مقابل عربستان و ۶-۲ مقابل کره جنوبی باعث شد که از او به عنوان عامل تجدید حیات دوباره فوتبال ایران نام ببرند چرا که تیم ملی قبل از آن در سه میدان معتبر جام ملت های ۱۹۹۲، بازی های آسیایی ۱۹۹۴ و مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۴ به سختی مقابل حریفان خود شکست خورده بود.

بعد از نتایج قابل قبول با مایلی کهن مسابقات مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه آغاز شد. ایران این مسابقات را خوب آغاز کرد. بعد از کسب ۸ برد و ۳ مساوی، ناکامی های مایلی کهن آغاز شد و او در سه دیدار متوالی صاحب یک مساوی و ۲ شکست شد، این نتایج باعث شد که در روز ۱۷ آبان سال ۱۳۷۶ به حکم داریوش مصطفوی رئیس وقت فدراسیون فوتبال از کار برکنار شود. محمد مایلی کهن، سال ۱۳۳۳ در بندر انزلی به دنیا آمد. در کودکی به تهران آمد و فوتبال خود را به صورت جدی از تیم نفت تهران تحت مربیگری حمید شیرزادگان آغاز کرد. با پیراهن تیم نفت عنوان آقای گلی مسابقات فوتبال باشگاههای تهران را به خود اختصاص داد و از سال ۱۳۵۵ پیراهن پرسپولیس را به تن کرد. او که از سال ۵۷ تا ۶۱ به طور متناوب در تیم ملی حاضر بود تا ۳۵ سالگی برای پرسپولیس بازی کرد و در پایان سال ۱۳۶۸ رسماً کفش ها را آویزان کرد و به عنوان کمک مربی تیم فوتبال پرسپولیس کار مربیگری را در کنار علی پروین آغاز کرد. ۲ سال بعد توسط علی پروین که همزمان سرمربی تیم ملی و پرسپولیس به کادر فنی تیم ملی فوتبال بزرگسالان دعوت شد. مایلی کهن در سال ۱۳۷۱ به سمت اولین سرمربی تیم ملی فوتسال ایران منصوب شد و در مسابقات اولین دوره جام جهانی ایران را به عنوان چهارم جهان رساند. بعد از حذف تیم ملی در مسابقات مقدماتی جام جهانی ۱۹۹۴ همراه علی پروین از مربیگری تیم ملی برکنار و خانه نشین شد. مایلی کهن بعد از کنار رفتن از تیم ملی در سال ۱۳۷۶ مربیگری تیم های فوتبال شهرداری تبریز و سایپای تهران را بر عهده گرفت و در سال ۱۳۸۲ یک بار دیگر به تیم های ملی فوتبال برگشت. او این بار با عنوان سرمربی تیم ملی فوتبال امید در مسابقات مقدماتی المپیک ۲۰۰۴ آتن شرکت کرد. ایران با ۳ برد، مسابقات خود را آغاز کرد اما ۲ شکست متوالی برابر چین و کره جنوبی، موجب ناکامی ایران در راه صعود به المپیک و کنار رفتن او از کار شد.

۲۹- والدیر ویرا

والدیر ویرا مربی برزیلی فوتبال ایران در بهار سال ۱۳۷۴ به عنوان اولین مربی اهل آمریکای جنوبی تیم های ملی به کشورمان آمد. ابتدا او با مسئولیت مربیگری تیم ملی المپیک کشورمان وارد ایران شد. اما در روز ۱۷ آبان ۱۳۷۶ به دنبال کنار رفتن مایلی کهن از مسئولیت سرمربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان او به جای مایلی کهن را گرفت.

ویرا تنها در ۳ دیدار سرمربی تیم ملی ایران بود اما همین ۳ دیدار بسیار خاطره انگیز و تاریخ ساز شدند. ابتدا در پلی آف آسیا جهت راه یابی تیم ملی به مسابقات فوتبال جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه از ژاپن شکست ۳-۲ را تجربه کرد و سپس با تیم ملی فوتبال راهی دیدار پلی آف آسیا - اقیانوسیه در راه مسابقات جام جهانی شد. دیدار رفت بین ۲ تیم ایران و استرالیا روز اول آذر ماه ۱۳۷۶ در تهران برگزار شد و طی آن دو تیم برابر هم به تساوی رسیدند اما در دیدار دوم ایران با تساوی ۲-۲ مقابل حریف به لطف گل زده در خانه حریف به دیدارهای جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه صعود کرد.

تیم ملی فوتبال ایران کارش را بعد از صعود به جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه با والدیر ویرا ادامه داد اما وقتی داریوش مصطفوی رئیس وقت فدراسیون فوتبال از ریاست این فدراسیون کنار رفته و جای خود را به محسن صفایی فراهانی داد، والدیر ویرا از سرمربیگری تیم فوتبال کشورمان کنار گذاشته شد.

والدیر ویرا سپس مربیگری تیم ملی فوتبال عمان را به دست گرفت و در جریان یک دیدار غیر منتظره که در بازی های آسیایی ۱۹۹۸ بانکوک و در آذر ماه سال ۷۷ مقابل تیم ملی ایران انجام داد، پیروزی برابر کشورمان را تجربه کرد تا به نوعی از فوتبال کشورمان انتقام گرفته باشد. تاریخ فوتبال ایران چند روز تاریخی و تاثیر گذار خود را هیچگاه از یاد نمی برد و یکی از این روزها ۸ آذر ماه سال ۱۳۷۶ است که طی آن ایران با تساوی ۲-۲ مقابل استرالیا جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه صعود کرد و به این ترتیب نام والدیر ویرا در تاریخ فوتبال ایران تا ابد به یاد ماندنی و فراموش نشدنی خواهد ماند.

۳۰- تومیسلواویوچ

بعد از صعود تیم ملی فوتبال کشورمان به مسابقات جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه - تومیسلواویوچ ، مربی بسیار نامدار و پر تجربه کروات جانشین والدیرویرا شد . ویرا که با تیم ملی به جام جهانی صعود کرده بود از کار برکنار شد و ایوویچ به حکم رئیس جدید سازمان تربیت بدنی محسن صفایی فراهانی جای او را گرفت .

ایوویچ در فوتبال ایران کار خود را روی تحکیم سیستم دفاعی در تیم ملی فوتبال کشورمان گذاشت و مردانی چون نادر محمد خانی و جواد زرینچه را که سال ها در تیم ملی حضور نداشتند به تیم ملی برگرداند .

ایوویچ در دیماه ۱۳۷۶ به ایران آمد . اولین میدان او بازی های چهارجانبه جام هنگ کنگ بود . در این رقابتها ایران به دنبال تحمل شکست یک- صفر مقابل نیجریه در دیدار دوم شیلی را در ضربات پنالتی شکست داد و به عنوان سوم این رقابتها رسید . ۲ ماه اول سال ۱۳۷۷ با بازیهای ملی فراوان برای تیم ملی تحت هدایت ایوویچ توام شد . تیم ملی ابتدا در ۳ دیدار دوستانه مقابل ۳ باشگاه فرانسوی مثل گوین کمپ نانت و مونت پولید قرار گرفت و سپس در تبریز با نتیجه یک-یک مقابل تیم ملی فوتبال کویت متوقف شد .

دیدارهای چهارجانبه جام LG تهران هم ثمره چندانی برای تیم ملی نداشت . شکست ۲- صفر مقابل مجارستانی که به جام جهانی صعود نکرده بود با پیروزی یک- صفر برابر جامائیکای صعود کننده به جام توام شد . بعد از آن تیم ملی برای انجام ۲ دیدار دوستانه فوتبال به ایتالیا رفت . اینجا بود که جلال طالبی با عنوان مدیر فنی تیم ملی ، به ایتالیا فرستاده شد تا معلوم شود تغییراتی در فوتبال ایران متحمل است . تیم ملی سپس در یک بازی کاملاً غیر طبیعی که به نظر می رسید واقعی نباشد ۷-۱ به آ.اس . رم ایتالیا باخت . بعد از این باخت ، ایوویچ از مربیگری تیم ملی فوتبال برکنار شد و جلال طالبی جای او را گرفت . در جام جهانی تیم ملی با تغییراتی که خالق آن ایوویچ بود نتایج نسبتاً موفق گرفت اما فوتبال ایران مدت ها بعد قدر بزرگمردی به نام ایوویچ را به خوبی فهمید .

ایوویچ با یک کارنامه بسیار قوی و سابقه مربیگری در تیم های بزرگ اروپا مثل تیم ملی کرواسی ، مارسسی ، پورتو ، نبقیکا ، استاندارد لیژ و ... به ایران آمد . او در سال ۱۹۸۷ میلادی و در فینال جام باشگاه های اروپا موفق شد با تیم پورتو ، تیم بایرن مونیخ آلمان را ۲-یک شکست داده و قهرمان اروپا شود .

۳- جلال طالبی

سی و یکمین سرمربی تاریخ فوتبال کشورمان در اردیبهشت ماه سال ۱۳۷۷ به این سمت رسید و در ۲ دوره متفاوت سرمربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان را عهده دار بود. مهمترین بخش حضور او در تیم ملی فوتبال کشورمان جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه بود. در آستانه مسابقات فوتبال جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه جلال طالبی به حکم محسن صفایی فراهانی، سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان شد. طالبی در ابتدا پیروزی ۴- یک تیم ملی مقابل اینترمیلان ایتالیا را تجربه کرد و سپس همراه تیم ملی برای انجام یک دیدار دوستانه مقابل تیم ملی کرواسی به شهر زاگرب رفت. دیداری که یک تماشاگر نام آشنا به نام تومیسلاو ایویچ مربی تازه برکنار شده ایران را به عنوان معروفترین تماشاگر به همراه داشت. ایران در این دیدار مقابل کرواسی قدرتمند بسیار عالی کار کرد. به نحوی که امیدهای فوتبال ایران بارور شد. در جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه جلال طالبی با کمک بیژن ذوالفقار نسب، تیم ملی را به مصاف حریفان فرستاد. در دیدار اول مقابل تیم ملی یوگسلاوی علیرغم ارائه یک بازی بسیار خوب با نتیجه یک - صفر مغلوب حریف شدیم. در دومین دیدار مقابل تیم ملی آمریکا و در جریان یک دیدار به یاد ماندنی با نتیجه ۲- یک پیروز شدیم و بالاخره در بازی سوم مقابل تیم ملی فوتبال آلمان ۲- صفر باختیم تا با یک نتیجه قابل قبول جام جهانی را به پایان برسانیم. بعد از مسابقات جام جهانی، جلال طالبی از مربیگری تیم ملی به میل خود کنار رفت اما در اسفند سال ۱۳۷۸ وقتی منصور پور حیدری از مربیگری تیم ملی فوتبال کنار رفت دوباره هدایت تیم ملی را بر عهده گرفت. تیم ملی در بهار سال ۱۳۷۹ با مربیگری جلال طالبی در بازی های مقدماتی جام ملت های ۲۰۰۰ آسیا شرکت کرد. در این رقابت ها ایران علیرغم صعود به دور دوم بازیهای نه چندان قابل توجهی را ارائه کرد بنابراین جلال طالبی تصمیم به ایجاد تغییرات در اساس تیم ملی گرفت. بر این اساس او چهره های جوانی مثل جواد نکونام، داوود سیدعباسی، علی سامره و ... را برای اولین بار به تیم ملی فوتبال کشورمان دعوت کرد و سیستم ۲-۴-۴ را جایگزین سیستم قدیمی تیم ملی یعنی ۲-۵-۳ کرد. تیم ملی با نفرات و سیستم جدید خود در مسابقات فوتبال جام ملک حسین در کشور اردن به مقام قهرمانی رسید، اما بعد از این بازی ها تیم ملی در جریان یک دیدار دوستانه فوتبال مقابل اتریش ۵- یک از حریف شکست خورد. این شکست سنگین باعث شد که سیستم تیم ملی در دوران مربیگری جلال طالبی دوباره ۲-۵-۳ شود و چند یار قدیمی تیم ملی دوباره به تیم برگردند. طالبی با این نفرات، تیم ملی را در مهر و آبان سال ۱۳۷۹ در مرحله نهایی جام ملت های آسیا شرکت داد. در این مسابقات که لبنان میزبان آن بود،

ایران در ۳ دیدار دور نخست مقابل تیم های عراق ، تایلند و لبنان پیروز شد و در مرحله یک چهارم نهایی رقابت ها حریف تیم ملی فوتبال کره جنوبی شد . در دیدار مقابل کره جنوبی ، ایران تا دقیقه ۹۰ از حریف یک-صفر پیش بود اما در دقیقه مورد نظر گل تساوی را دریافت کرد و در ضربات پنالتی مغلوب حریف شد .

بعد از شکست مقابل کره جنوبی و حذف از مسابقات جلال طالبی از مربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان کنار رفت . جلال طالبی متولد سال ۱۳۲۲ است . فوتبال را از دارایی آغاز و در تیم فوتبال تاج سابق به پایان برد و سالها در خط حمله ، بازیکن تیم ملی بود . در دهه ۵۰ مدت ها مربیگری تیم های فوتبال دارایی و تیم ملی امید را بر عهده داشت اما سپس به آمریکا رفت و به افزایش معلومات مربیگری خود پرداخت . جلال طالبی بعد از آشنایی با بورامیلوتینویچ معروف برای دستیاری او در تیم ملی آمریکا دعوت به همکاری شد اما این پیشنهاد را رد کرد . طالبی سابقه همکاری و حضور در تیم های المپیک کشور های سوریه و اندونزی را نیز دارد .

۱۳۱- منصور پور حیدری

منصور پور حیدری دوست نزدیک جلال طالبی که در فوتبال ایران صاحب کارنامه ای روشن بود ، بعد از کناره گیری جلال طالبی در تابستان سال ۱۳۷۷ از تیم ملی بنا به توصیه خود او به فدراسیون فوتبال سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان شد . به جز ۲ نتیجه بد در طی کارنامه ۲ سال حضور او در تیم ملی فوتبال کشورمان در ۲ سالی که او صاحب عنوان سرمربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان بود نتایج قابل توجه و خوبی برای تیم ملی فوتبال ایران ثبت شد . پورحیدری ابتدا در یک دیدار دوستانه با تیم ملی مقابل کویت ، شکست ۳-صفر را تحمل کرد . شکستی که در واقع بدترین نتیجه ایران را مقابل این حریف در تمام ادوار رقم زد . بعد از این باخت ، پورحیدری با تیم ملی به مسابقات فوتبال آسیایی ۱۹۹۸ بانکوک رفت . در این مسابقات تیم ملی فوتبال کشورمان با قدرت تمام به عنوان قهرمانی رسید . هر چند در این مسابقات غفلتاً با نتیجه ۴-۲ به تیم ملی فوتبال عمان باختیم که دومین کارنامه بد فوتبال ایران در دوران پورحیدری به شمار می رفت . بعد از این مسابقات ، فوتبال ایران ، سال ۱۳۷۸ را به استراحت پرداخت اما نتایج قابل قبول تیم ملی در دیدارهای دوستانه این سال ، نوید آینده ای خوب را برای فوتبال ملی ایران می داد . پیروزی برابر کانادا در خانه حریف و تساوی برابر تیم های ملی ژاپن ،

دانمارک و آمریکا در خانه حریفان ، نشانگر قدرت فوتبال ایران در این سالها بود . این در حالی است که بدانیم در مسابقات جام جهانی آینده ، دانمارک و آمریکا به مرحله یک چهارم نهایی و ژاپن به مرحله یک هشتم نهایی رقابت ها صعود کردند !!!!!

پور حیدری تا اسفند سال ۱۳۷۸ در سمت سرمربی تیم ملی فوتبال کشورمان باقی ماند اما در این زمان به او پیشنهاد سرمربیگری در تیم استقلال داده شد و او که بسیار علاقمند به حضور مجدد در این تیم بود سرمربیگری این باشگاه را به تیم ملی فوتبال ترجیح داد و به استقلال برگشت .

منصور پور حیدری متولد سال ۱۳۲۴ در تهران است . دوران اوج فوتبال خود را در باشگاه های دارایی و تاج سابق سپری کرد و در سال ۱۳۵۴ قبل از رسیدن به ۳۰ سالگی فوتبال را کنار گذاشت فعالیت خود را به عنوان دستیار رایکوف در امر مربیگری استقلال ادامه داد . بعد از پیروزی انقلاب پور حیدری در سن ۳۴ سالگی سرمربی استقلال بود و تا سال ۱۳۸۲ یعنی ۲۴ سال بعد به صورت متناوب بارها و بارها سرمربی این تیم بود . با پیراهن مربیگری استقلال او به تمامی افتخارات ممکن در فوتبال ایران رسید .

از قهرمانی در باشگاه های آسیا (۱۳۷۰) تا نایب قهرمانی و کسب عنوان سوم در این رقابت ها تا قهرمانی در لیگ کشور (۱۳۷۹ و ۱۳۶۸) و نایب قهرمانی و کسب عنوان سوم در این رقابت ها ، قهرمانی در مسابقات فوتبال باشگاه های تهران در سالهای ۶۲ ، ۶۴ و ۷۰ تا کسب عناوین نایب قهرمانی و کسب عنوان سوم در این رقابت ها که تماماً منصور پور حیدری را به عنوان یکی از موفق ترین مربیان تاریخ فوتبال کشورمان معرفی می کند .

جالب است بدانید که منصور پور حیدری ، به جز استقلال در باشگاه های دیگری مثل یورا تهران ، استقلال اهواز ، فجر شهید سپاسی شیراز ، صنعت نفت آبادان ، صنایع اراک ، شهید قندی یزد و ... هم با عناوین مختلف کار کرده و در مقطعی هم سرمربی تیم ملی فوتسال کشورمان در مسابقات آسیایی بوده است .

۳۳- ادمار براگا

دومین مربی برزیلی فوتبال کشورمان است که حضورش در تیم ملی کاملاً مشابه با حضور والدیر ویرا بود و کنار گذاشته شدنش هم درست شبیه کنار رفتن والدیر ویرا از سرمربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان شد .

ادمار براگا در تابستان سال ۱۳۷۹ برای حضور در کادر فنی تیم ملی بزرگسالان و کمک به جلال طالبی، سرمربی این تیم برای حضور پربارتر در مسابقات فوتبال جام ملت های ۲۰۰۰ آسیا به ایران آمد. تیم ملی در جام ملت های آسیا نتایج نسبتاً خوبی گرفت اما به خاطر شکست مقابل کره جنوبی مورد انتقاد جامعه فوتبال قرار گرفت و از هدایت تیم ملی فوتبال کشورمان کنار رفت. به جای او ادمار براگا موقتاً سرمربی تیم ملی شد. تیم ملی در دوران ۲ ماهه حضور او، نسبتاً خوب کار کرد و براگای بدون کارنامه و سابقه جدی می توانست یک مربی خوب برای تیم ملی باشد اما درست مثل ویرا، جای خود را به یک سرمربی نامدار و پرسرو صدای کروات سپرد. اگر ویرا جای خود را به ایویچ داد، براگا، سکان هدایت تیم ملی فوتبال را در این مقطع به میرسلاو بلاژیویچ تحویل داد. اولین میدان جدی حضور ادمار براگا در فوتبال ملی ایران، مسابقات فوتبال مقدماتی جام جهانی ۲۰۰۲ در مرحله اول بود. گوام و تاجیکستان حریفانی نبودند که در مقابله با آنها بخواهیم به درستی ارزش کار براگا را مرور نقد قرار دهیم، با این حال میدان دادن به جوانانی مثل علیرضا نیکبخت واحدی در این مسابقات از کارهای درخشان او در امر هدایت تیم ملی بود. در دیماه سال ۱۳۷۹، مسابقات فوتبال جام گفتگوی تمدنها در ایران برگزار شد. اینجا بود که ارزش کار براگا بخصوص در دیدار رده بندی مشخص شد. ایران، بدون حضور بسیاری از یاران مطرح خود در این بازی به مصاف تیم ملی قدرتمند چین رفت که با هدایت بورامیلو تینویچ به ایران آمده بود.

ایران این حریف را به راحتی با نتیجه کوبنده ۴-۰ صفر شکست داد و به عنوان سوم مسابقات رسید. ارزش کار او ما را براگا هم وقتی کاملاً مشخص شد که همین تیم ملی چین یک سال بعد موفق شد به مسابقات فوتبال جام جهانی ۲۰۰۲ صعود کند که برای فوتبال چین نتیجه ارزشمندی بود.

اومار براگای برزیلی درست مثل والدیرو ویرا فوتبال ایران را مظلومانه ترک کرد و به جای او میروسلاو بلاژیویچ نامدار، پرسرو صدا و پر حاشیه در زمستان سال ۱۳۷۹ به ایران آمد.

۳۱- میروسلاو بلاژیویچ

بلاژیویچ پرافتخارترین مربی رسمی فوتبال ایران در سطح جام جهانی بوده است. او با یک پیشینه درخشان تاریخی در جام جهانی یعنی کسب عنوان سوم در مسابقات جام جهانی

۱۹۹۸ فرانسه در دوره بعدی جام جهانی به ایران آمد و هدایت تیم ملی را به دست گرفت. بلاژیویچ از جام جهانی ۹۸ به فوتبال ایران اعتقاد خاصی داشت. وقتی قبل از شروع جام جهانی ۱۹۹۸، کرواسی در جریان یک دیدار دوستانه ایران را ۲-۰ صفر برد و بلاژیویچ قدرت فوتبال ایران را نظاره گر شد. درمورد دیدار یوگسلاوی - ایران در جام جهانی ادعا کرد که اگر یوگسلاوی بتواند این تیم ملی ایران را شکست دهد، حاضر است یک توپ فوتبال قورت دهد!!!! بلاژیویچ در دوران مربیگری در فوتبال ایران هم همواره با اظهاراتی مشابه، خودنمایی می کرد. شروع کار او در تیم ملی ایران، راضی کننده نبود. شکست در مسابقات جام ال جی قاهره مقابل کره جنوبی و بازنده سنتی فوتبال ایران یعنی کانادا و سپس شکست مقابل قطر، تیم را بی روحیه نشان می داد اما در فاصله ۲۰ روز مانده به شروع مسابقات مرحله دوم مقدماتی جام جهانی فوتبال نتایج تیم ملی ناگهان متحول شد. پیروزی با ۴ گل مقابل بوسنی و اسلواکی دو حریف متوسط اروپایی و پیروزی با ۵ گل مقابل تیم ملی عمان در تهران، نشانگر قدرت بالای تیم ملی فوتبال بود. همه چیز خوب پیش میرفت، چرا که ایران، عربستان، رقیب جدی خود را در تهران ۲-۰ صفر برد و در جده با این حریف به تساوی ۲-۲ رسید. تیم ملی ایران در پایان ۷ بازی گروه خود با ۴ برد و ۳ مساوی اوضاع و احوال بسیار ایده آلی داشت اما شکست در بحرین مقابل تیم ملی فوتبال این کشور، کارنامه فوتبال ایران را در این مسابقات خراب کرد. از این به بعد مشخص بود که ایران هرگز نخواهد توانست در مسابقات آینده به سر منزل مقصود برسد چرا که بعد از پیروزی ۴-۰ صفر برابر امارات در ۲ دیدار رفت و برگشت مقابل تیم ملی ایرلند- در جریان دیدار پلی آف جام جهانی ۲-۰ یک باختیم و از صعود به جام جهانی بازماندیم. بعد از این بازی میروسلاو بلاژیویچ از ادامه همکاری با تیم ملی فوتبال کشورمان انصراف داد و دستیار خود برانکو ایوانکوویچ را برای همکاری با تیم ملی به فدراسیون فوتبال کشورمان توصیه کرد.

میروسلاو بلاژیویچ در جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه با تیم ملی کرواسی نتایج خوبی گرفته بود. نتایج کرواسی در مراحل مقدماتی و نهایی جام جهانی با حضور بلاژیویچ و دستیارش برانکو این گونه بود:

بوسنی ۱ کرواسی ۴

یونان ۰ کرواسی ۱

کرواسی ۱ یونان ۱

کرواسی ۳ بوسنی ۲

کرواسی ۱ دانمارک ۱

کرواسی ۱ دانمارک ۳

کرواسی ۳ اسلوونی ۰

کرواسی ۳ اسلوونی ۱

کرواسی به دور دوم مسابقات صعود کرد و در مرحله پلی آف در مجموعه با حساب ۳- یک اوکراین را شکست داد و به دور نهایی جام جهانی صعود کرد .

در جام جهانی ۱۹۹۸ فرانسه ، کرواسی ۳- یک جامائیکا و یک- صفر آرژانتین را در دور اول شکست داد و در مقابل آرژانتین با نتیجه یک-صفر شکست خورد کرواسی سپس رومانی و آلمان را برد و به نیمه نهایی جام جهانی رفت . در این مرحله مقابل فرانسه میزبان جام جهانی با نتیجه ۲- یک مغلوب شد و در دیدار رده بندی با پیروزی ۲- یک مقابل هلند ، تیم سوم جام شد . بلاژیویچ با چنین کارنامه درخشانی به ایران آمده بود .

۳۵- همایون شاهرخی

همایون شاهرخی فوتبالیست و مربی نام آشنای ایرانی در حد فاصل دو دوره مربیگری برانکو سر مربی تیم ملی کشورمان شد . در بدو حضورش در تیم ملی ، تورنمنت چهارجانبه هنگ کنگ را با تیم ملی تجربه کرد . در این مسابقات ایران ، دانمارک را شکست داد و به اروگوئه باخت ، سپس تیم ملی ، در دیدارهای دوستانه نتایج چندان خوبی را نگرفت . باخت به کامرون ، و بلاروس در خاک حریفان هر چند قابل انتظار بود اما از دید کارشناسان قابل قبول نبود . شاهرخی در معرض انتقاد قرار گرفت و وقتی تیم ملی به اردن در امان ۳-۲ باخت ، به طور اتوماتیک از هدایت تیم ملی فوتبال کشورمان کنار گذاشته شد . شاهرخی از فوتبالیستهای خوب دهه ۴۰ و ۵۰ ایران بود . او در دوران اوج فوتبال خود را در تیم فوتبال پاس گذراند . با تیم پاس ، او صاحب عناوین خوبی در فوتبال ایران شد . ۲ بار وقتی بازوبند کاپیتانی تیم پاس به بازوی او بسته شده بود سبزپوشان قهرمان لیگ تخت جمشید شدند . در سال ۱۳۵۷ ، وقتی ۳۳ ساله شده بود اولین تجربه مربیگری خود را در تیم فوتبال پاس سپری کرد و یک سال بعد به عنوان کمک مربی تیم ملی ، زیر نظر حسن حبیب به جرگه مربیان ملی افزوده شد . از آن سال به بعد همایون شاهرخی در باشگاههای فوتبال حوزه خلیج فارس به ادامه همکاری و فعالیت پرداخت . از ابتدای دهه ۷۰ به بعد ، او در ایران به مربیگری در تیم های بانک ملی

، فتح و فولاد پرداخت اما حضور در تیم پاس و درخشش در این تیم بود که در واقع او را یک بار دیگر در سطح بالا به فوتبال ملی ایران معرفی کرد. او در تیم پاس، یک بار به عنوان چهارم و یک بار به عنوان دوم رسید. در همین زمان بود که مربیگری در ۲ تیم ملی و باشگاه پاس را به صورت توأم انجام داد.

همایون شاهرخی بعد از بازگشت برانکو به عنوان مدیر تیم ملی بزرگسالان فعالیت خود را در تیم ملی فوتبال ادامه داد.

۳۶- برانکو ایوانکوویچ

برانکو ایوانکوویچ در زمستان سال ۱۳۸۰ بعد از قطعی شدن عدم همکاری بلاژویچ با تیم ملی ایران، رسماً از سوی محسن صفایی فراهانی رئیس وقت فدراسیون فوتبال، حکم سرمربیگری تیم ملی فوتبال کشورمان را دریافت کرد. او کارش را با شکست ۳-۲ با تیم ملی در یک دیدار دوستانه مقابل اسلواکی آغاز کرد اما وقتی با تیم ملی ایران تورنمنت چهارجانبه کازابلانکا، قهرمان شد، نشان داد که می شود رویش حساب کرد با این حال تیم ملی فوتبال کشورمان با وجود حضور او در بازیهای غرب آسیا بد نتیجه گرفت و برانکو در معرض انتقاد قرار گرفت. ۲ پیروزی عالی برابر کویت و اوکراین در خانه حریفان باعث شد که مربیگری تیم ملی در بازیهای آسیایی ۲۰۰۲ بوسان به او سپرده شود. برانکو در این بازی ها با تیم ملی به عنوان قهرمانی رسید تا از دید کارشناسان به عنوان یک فاتح ملی مد نظر قرار گیرد اما بنا به دلایلی در پاییز سال ۸۱، او به کرواسی برگشت.

در غیاب او همایون شاهرخی سرمربی تیم ملی شد. وضعیت تیم ملی در دوران مربیگری همایون شاهرخی بعد از شکست از تیم ملی اردن متزلزل شد، بنابراین در مهر ماه سال ۱۳۸۲ برانکو به ایران بازگشت. دوران دوم حضور او در تیم ملی فوتبال، دوران خوبی برای تیم ملی فوتبال ایران بود. در این دوران، تیم ملی با موفقیت فاتح مرحله اول مقدماتی جام ملت های آسیا و جام بین قاره های آسیا-اقیانوسیه شد. بعد از قهرمانی قدرتمندانه در مسابقات فوتبال غرب آسیا در بهار سال ۱۳۸۳ تیم ملی به جام ملت های آسیا در چین رفت. ایران در این مسابقات بدون باخت عنوان سوم را به دست آورد.

بعد از پایان این مسابقات بازار مسابقات مقدماتی جام جهانی فوتبال گرم شد. تیم ملی فوتبال کشورمان در مسابقات مورد نظر بسیار عالی کار کرد و در روز ۱۸ خرداد سال

۱۳۸۴ سومین صعود خود را به مسابقات جام جهانی ۲۰۰۶ قطعی شده دید. برانکو ایوانکوویچ متولد سال ۱۹۵۵ میلادی است و دوران شکوفایی مربیگری خود را در زمانی طی کرد که بلاژویچ سر مربی تیم ملی کرواسی شد. او در اردوی تیمی قرار داشت که در جام جهانی ۱۹۹۸، تیم سوم دنیا شد. بلاژویچ بر دانش مربیگری برانکو تکیه بسیار داشت به نحوی که همواره از او به عنوان پرفسور یاد میکرد.

جمع آوری مطلب : قاسم آقابابایی
<http://www.fcpersepolis.parsiblog.com>